

LETNÍ DVOULENÁ

Novoměstsko

Obsah

Novoměstsko - Vaše letní dovolená	2
Dopravní spojení do Nového Města na Moravě	3
Kam na oběd v Novém Městě na Moravě	3

Výlety

Otvírání studánek	4
V lese plném obrázků	9
Odkud vyletěli Broučci	10
Štarkov, hnízdo loupežníků	12
Za nejkrásnějšími skálami Žďárských vrchů	15
Za vlčím vytím a dalekými rozhledy	19
Mezi rybníky a lesy	21

Zajímavosti blízkého i vzdálenějšího okolí

Santiniho vysočinské květy	22
Objevování gotické minulosti v Hornosvratecké vrchovině	23
Za dalekými výhledy z rozhleden	24
Naučná stezka Žákova hora - Tisůvka	24
Westernové městečko Šiklův mlýn	24
Sklárny ve Škrdlovicích a Karlově	25
Polička	25
Hrad Svojanov	25
Veselý kopec	25
Moravský kras	25
ZOO Jihlava	25

Akce v regionu

Sportovní centra	26
Kryté plavecké bazény	27
Koupání pod širým nebem	28
Kam za kulturou- galerie, muzea, divadla, kulturní domy a kluby	28
Kina a letní kina	29
Služby pro cyklisty	30
Vyjížd'ky na koních	30
Kempy	30
Důležitá telefonní čísla	30
Turistická informační centra	31

Novoměstsko - Vaše letní dovolená

V centru České republiky, v severní části kraje Vysočina leží Nové Město na Moravě - v zimě známé lyžařské centrum, kde se každoročně koná závod Světového poháru "Zlatá lyže Českomoravské vysočiny", v létě malebné městečko s rozmanitým kulturním životem, jehož historické jádro tvoří městskou památkovou zónu. Díky bohaté sochařské výzdobě je město často označováno jako "sochařská galerie pod širým nebem". Nové Město na Moravě se svojí nadmořskou výškou 600 m je oblíbenou bránou do Žďárských vrchů, okolí města nabízí nespočet možností pro pěší turistiku i výlety na kole.

Dopravní spojení
do Nového Města na Moravě

Nové Město na Moravě je vzdáleno 170 km jihovýchodně od Prahy a 70km severozápadně od Brna, dosažitelné po dálnici D1 Praha - Brno, sjezd Velký Beranov ve směru od Prahy nebo sjezd Velká Bíteš ve směru od Brna.

Železniční trať č. 250 Praha - Brno se zastávkou ve městě Žďár nad Sázavou, kde navazuje místní železniční spoj na trati č. 251 Žďár nad Sázavou - Tišnov se zastávkou v Novém Městě na Moravě.

Nové Město na Moravě je dosažitelné rovněž několika linkami dálkových autobusové přepravy z Prahy, Brna, Jihlavy a Ostravy.

Kam na oběd
v Novém Městě
na Moravě

- Hotel Artis, Nádražní 1354, tel.: 566 615 536, kapacita 45 osob, salonek 25 osob
- Hotel SKI, Vlachovická 1000, tel.: 566 653 011, kapacita 120 osob
- Restaurace Halina, Vratislavovo nám. 126, tel.: 566 617 097, kapacita 62 osob
- Restaurace Včela, Tyršova 1001, tel.: 566 615 121, kapacita 50 osob
- Restaurant "Ve dvoře", Malá 161, tel.: 566 615 005, kapacita 40 osob
- Penzion Romantika, Maršovice, tel.: 566 617 404, kapacita 45 osob
- Maršovská rychta, Maršovice 1, tel.: 566 615 530, kapacita 37 osob

Otvírání studánek

Nové Město na Moravě - hotel SKI 3 km - Harusův kopec 4 km - Pod Bednářovým kopcem 6,5 km - Sykovec 10 km - Tři Studně, bus, rozc. 11 km - Sykovec 12 km - Sykovec, ryb. 12,5 km - Medlov, hotel 14,5 km - Pasecká skála (po silnici) 17 km - Studnice 18,5 km - Maršovice 21,5 km - Nové Město na Moravě 24 km

Nové Město na Moravě je branou nejen pro klasické turistické výlety do Žďárských vrchů, jeho okolí nabízí nespočet možností i pro cyklisty a rybáře. Na naší trase vystoupáme na "Harusák", sejdem k rybníku Sykovec na Třech Studních a k neméně malebnému rybníku Medlov, svoji zdatnost si prověříme při výstupu na Paseckou skálu a do Nového Města se vrátíme luční cestou se zastávkou na známé Maršovské rychtě. Střídáme cesty s místním značením, turistickým značením i neznačené, trasa je vhodná i pro trekové kolo, na pěšinách dáváme pozor při sjezdu.

Kostel sv. Kunhuty

Dějiny Nového Města na Moravě sahají až do poloviny 13. stol., kdy zde Boček z Obřan zakládá osadu, zmiňovanou poprvé r. 1267 pod jeho jménem (Bočkonov či Bočkov). V listině krále Václava II. z r. 1293 se osada uvádí již jako městečko Nova civitas, tj. Nové Město. Po pánech z Obřan a z Lipé vládli na novoměstském panství páni z Pernštejna, v letech 1561-1582 za panování Vratislava z Pernštejna na dosáhlo město největšího rozkvětu a získalo také četné výsady. Jedním z dalších majitelů panství byl v letech 1624-1636 i kardinál František z Dietrichštejna, který potvrdil městská práva a obnovil městský znak. Historické jádro města s mnoha zajímavými stavebními památkami je městskou památkovou zónou. **Katolický kostel sv. Kunhuty** s gotickým presbytářem ze 14. stol. byl po požáru v r. 1723 přestavěn, v r. 1801 zrušen hřbitov okolo kostela. Novoměstský rodák Karel Němec (1879-1960) vyzdobil kostel v letech 1928-29 cennými sgrafity na biblické a historické náměty. Co jednotlivá sgrafita znázorňují, se dozvíme v letáčku, který dostaneme v informačním centru. Počátky novoměstského zámku sahají do druhé poloviny 16. stol. Po velkém požáru v polovině 18. stol. byl zámek barokně přebudován a rozšířen. Dnešní podobu, včetně pseudorenesanční fasády průčelí, získal v 70. letech 19. stol. V zámku dnes sídlí **Horácká galerie** se sochařskou expozicí - klasicistní linie českého sochařství 20. stol. doplněná krajinářskou malbou na Horácku. **Stará radnice** je původně renesanční a pochází z r. 1555, což připomíná kámen s vročením a zubří hlavou vsazený v průčelí a dochovaná renesanční vstupní síň. Sgrafita na fasádě pochází též z dílny Karla Němce (z r. 1938). Na vrcholu věžičky je umístěn rakouský znak s dvouhlavou orlicí, kterou poškodil za prusko-rakouské války r. 1866 pruský voják, když ustřelením hlavy upravil rakouskou orlici do podoby pruského znaku. V budově je umístěno **Horácké muzeum** se sbírkami lidové kultury severní části Horácka, expozicí sklářství a železářství a expozicí věnovanou počátkům lyžování v Novém Městě na Moravě. V muzeu je také zajímavá školní třída ze 30. let 20. stol. a sbírka lidových hraček. Ve dvoře muzea se od května do září spouští každou půlhodinu "Mlejnek z Víru" - pohyblivý soubor figurek poháněný vodním kolem. O prázdninách si zde malí návštěvníci mohou zahrát lout-

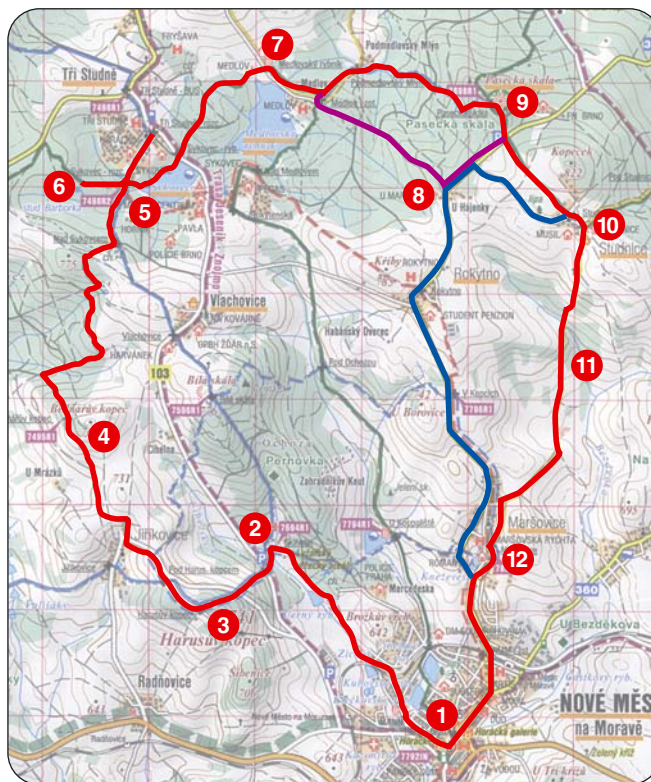
Stará radnice - Horácké muzeum

Horácké muzeum se sbírkami lidové kultury severní části Horácka, expozicí sklářství a železářství a expozicí věnovanou počátkům lyžování v Novém Městě na Moravě. V muzeu je také zajímavá školní třída ze 30. let 20. stol. a sbírka lidových hraček. Ve dvoře muzea se od května do září spouští každou půlhodinu "Mlejnek z Víru" - pohyblivý soubor figurek poháněný vodním kolem. O prázdninách si zde malí návštěvníci mohou zahrát lout-

Nové Město na Moravě

Horácká galerie

Salvator mundi

rou vytvořil **Vincenc Makovský**. Kašnu před kostelem sv. Kunhuty zdobí socha Vratislava

Městské informační centrum

kové divadlo. Vratislavovo náměstí lemují většinou barokní měšťanské domy, hodnotný je původně renesanční dům čp. 97 z přelomu 15. a 16. stol., v němž nyní sídlí **Městské informační centrum**. Starobylý mázhaus (velká síň ve středověkých domech, kde se obchodovalo) je zaklenut čtyřmi kamenými klenbami na středový kamenný sloup se znakem pánů z Pernštejna. Bohatá tradice výtvarného umění je výsledkem tvůrčích snah generací 19. a 20. století. Nové Město na Moravě je rodištěm předních představitelů českého sochařství - Jana Štursy a jeho žáka Vincence Makovského. Malebný ráz zdejší krajiny inspiroval malíře, literáty i hudební skla-

Raněný

ve městě. Na Palackého náměstí je na kašně socha Píseň hor (kopie od Vincence Makovského, originál v muzeu) a socha Františka Palackého, na Vratislavově náměstí před ZUŠ cenná plastika Raněný (kopie, originál v galerii), v parku před Horáckou galerií sousoší Pomník padlým vojínům, na průčelí lékárny U Salvátora reliéf Salvator mundi a před budovou ZŠ busta T.G. Masaryka. Před gymnáziem je umístěna busta ředitele reálky Leandra Čecha, kte-

Busta J.A. Komenského

František Palacký

Vratislav z Pernštejna

z Pernštejna od Karla Dvořáka z r. 1872. Na Komenského náměstí stojí busta Komenského od Julia Pelikána z r. 1920, evangelický novorenesanční kostel pochází z let 1896-98.

Píseň hor

datele. Díla **Jana Štursy** najdeme na mnoha místech

Pomník padlým vojínům

Sloup se sochou sv. Anny

Od turistické orientace na Vratislavově náměstí (1) se vydáme po červeném místním značení ("psaníčko"), mineme městský úřad, zastavíme se v informačním centru, projdeme průjezdem do ulice Radnické, pak doprava a luční pěšinou, která vyústí na úzkou lesní asfaltku vedoucí až k **hotelu SKI** (2).

Hotel SKI je tradičním zázemím pro závodníky, organizátory i diváky proslulého závodu "Zlatá lyže Českomoravské vysočiny", který se koná od r. 1934. Na Novoměstsku se první lyžaři objevili v 80. letech 19. stol. V r. 1895 si vyznavači zimních sportů založili Bruslařský klub. První lyžařské závody se konaly v r. 1910, obliba lyžování rostla. Vznikl Sportovní klub lyžování a stal se členem Svazu lyžařů v království českém. Začaly se zde konat veřejné lyžařské závody a kurzy lyžování. Zajímavostí je, že první tři ročníky stál v jejich čele mistr lyžař Bohumil Hanč z Krkonoš, až do r. 1913, kdy tragicky zahynul v Krkonoších při závodech ve sněhové bouři. Znak Sportovního klubu vytvořil národní umělec sochař Vincenc Makovský.

Hotel SKI

Část Světového poháru v běhu na lyžích. Tradiční je i výroba lyží, zprvu napodobenin severských originálů, v r. 1935 byly v nedalekém Rokytně zhotoveny první lepené lyže. V r. 1962 vyrobil tehdejší národní podnik Sport v Novém Městě první laminátové běžky na světě. Po r. 1989 přebírá štafetu firma Sporten, a.s., a i ona se může pochlubit mnoha úspěchy, na jejích lyžích skáče i olympijský vítěz Aleš Valenta.

Závodní tratě v lese Ochoza

se na hodinky a po výstupu po značené cestě vedoucí při kraji lesa až na vrchol Harusova kopce zjistíme čas výstupu. Způsob výpočtu je uveden na mapě Žďárských vrchů (KČT č. 48) u hesla Harusův kopec. Cyklisté vyjedou až nahoru pohodlně v serpentínách po silnici. **Harusův Kopec** (742 m) (3) s vysílací věží Českých radiokomunikací je zdaleka viditelným orientačním bodem, vrchol kopce je však zalesněn a bez výhledu. Od rozcestníku se dáme silničkou dolů doprava (po ní sem vyjeli cyklisté) k turistické orientaci **Pod Harusovým kopcem** (715 m), od kraje lesa se otevrou pěkné výhledy severním směrem na Rokytno, Studnice a Paseckou skálu na obzoru. Asfaltkou sejdeme nebo sjedeme na okraj vsi Jiřikovice.

Bafuňářské závody 1974

C e n o u
p r o
v í t ě z e
z á v o d ů
"Zlatá lyže" v r. 1934 byla miniatura lyže z ryzího zlata; a tak je tomu dodnes. Říká se, že "na Novoměstsku se rodí děti s lyžemi na nohou", pro ně se pořádají každoročně již od 20. let 20. stol. párkové závody, kde odměnou pro malé závodníky je horký párek a potlesk četných diváků na trati, leckdy první v životě. Ze zdejší líhně vzešla řada znamenitých lyžařů reprezentantů; mnozí slavní se na neustále vylepšované tratě v lese Ochoza rádi vracejí. Od 80. let 20. stol. b ý v á "Zlatá lyže" sou-

Zlatá lyže

O k o l í
h o t e l u

SKI nabízí upravené cyklistické a běžecké trasy vhodné též pro kolečkové brusle a lyže. V zimě se pak v okolí hotelu SKI upravují závodní i turistické lyžařské tratě, na Harusově kopci je v provozu sjezdařský areál.

Od turistické orientace hotel SKI pokračujeme doleva krátce silničkou po místním červeném značení (současně s modrým). Asi po 200 m překročíme silnici a hned za ní je začátek terénního testu. Pokud si chceme prověřit fyzickou zdatnost, podíváme

Harusův kopec

Připomínají se již v r. 1269, kdy je jejich zakladatel Smil z Lichtenburka věnoval žďárskému klášteru. Ze silnice odbočí "psaníčko" strmě doleva a na polní cestu k lesu. Na vyhlídkovém místě se zastavíme, právě v tomto místě probíhá evropské rozvodí Labe-Dunaj, vlevo odtékají potoky do Baltu, vpravo do Černého moře. Rybník Dvouhrázník na rozvodí sz. od Jiřikovic má dokonce dvě hráze a voda odtéká do dvou moří. Stoupáme lesem k orientaci **Pod Bednářovým kopcem** (4), přes mýtinu se otevírá vyhlídka na blízkou Lhotku s okolím. Lesní cesta a pak pěšina obchází Bednářův kopec (762 m), dáme pozor na odbočku strmě dolů k asfaltce, po ní zahne doprava a asi po 1 km mírně vzhůru na pěšinu. Cyklisté zůstanou na pěkné asfaltce a na první křižovatce se dají silničkou doprava. S červeným "psaníčkem" se po chvíli sejdou a společně dosáhnou okraje lesa. Loukou a posléze strmější kamenitou lesní cestou (opatrně při sjezdu) se setkáme s modrým značením (přichází od horské obce Vlachovice) na zpevněné cestě k orientaci **Sykovec, rozc. (5)**. Určitě nevynecháme krátkou odbočku ke studánkám Barborka a Vitulka, doleva po zelené značce.

Rybník Sykovec

Studánky Barborka a Vitulka

Vítězka se ve Francii v r. 1940 provdala za Jiřího Muchu (syna malíře Alfonse Muchy) a za několik měsíců zemřela na tuberkulózu. Její osud líčí román "Podivné lásky" od Jiřího Muchy. Také Martinů vzpomínal na šťastné chvíle s Vítězkou, v r. 1955 zhudebnil prostou jímavou báseň Miloslava Bureše, také rodáka z Poličky. Kantáta Otvírání studánek s úvodním veršem "I studánky chtějí být čisté" se stala podnětem ke znovuoživení prastarého zvyku čištění studánek čistými nevinými dětmi. Tak je tomu i zde na Třech Studních, kde tuto slavnost pořádá od r. 1993 vždy koncem května Společnost V. Kaprálové ve Třech Studních a Společnost B. Martinů v Poličce. V zamyšlení nad dávnou historií opouštíme studánky, malý vodní mlýnek u pramene Vitulka zpívá písničku...

Od orientace Sykovec, rozc. pokračujeme již po modré značce (místní červená odbočuje podél jižního břehu Sykovce a stáčí se zpět do Nového Města). Procházíme obcí Tři Studně,

Tři Studně

Studánky Barborka a Vitulka (6) najdeme v pěkném lesním zákoutí s lavičkami. Pomníček připomíná životní příběh mladé skladatelky a dirigentky Vítězslavy Kaprálové (1915 Brno - 1940 Montpellier). Jako mladé děvče se svými rodiči jezdila do tohoto kraje, v r. 1933 si rodina postavila chatu na Třech Studních. Vítězka absolvovala jako vůbec první dívka obor skladby u profesora Petrželky a obor dirigování u prof. Chalabaly na brněnské konzervatoři. Ve studiu pokračovala v Praze u Vítězslava Nováka a Václava Kalicha, později v Paříži u Bohuslava Martinů a Charlese Muncha. Zkomponovala 25 skladeb, z nichž největšího ohlasu dosáhla Vojenská symfonieta z r. 1937, věnovaná prezidentu Benešovi. V létě r. 1938 pobýval na návštěvě v rodině skladatele Václava Kaprála jeho přítel Bohuslav Martinů. Setkání s nadanou mladou muzikantkou jej osudově zasáhlo.

Otvírání studánek na Třech Studních

na nejmenším náměstí na světě se zastavíme u neobvyklého rozcestníku světových metropolí a dále pokračujeme k turistické orientaci u hotelu U Loubů.

Tři Studně vznikly v polovině 17. stol., kdy si na vykácené pasece se třemi studánkami na cestě do Fryšavy postavili své domky dělníci z fryšavských skláren. Rybník Sykovec (17 ha) byl založen na přelomu 16. a 17. stol. Rekreační vilka (čp. 29) hudebního skladatele Václava Kaprála (1889 - 1947) se nachází v uličce nad kapličkou, s pamětní deskou a symbolickým hrobem Vítězky s původním křížem z Montpellier. V 60. letech 20. stol. byl dům věnován Českému hudebnímu fondu, nyní slouží jako penzion. Pobyt Kaprálových připomíná i pamětní deska a malá expozice v hotelu U Loubů. Z rodáků připomínáme lyžaře olympioniky Víta Fouska st. a ml.

Vrátíme se zpět k orientaci Sykovec a vydáme se po zelené značce lesíkem při břehu rybníka. Pěšina vhodná i pro cyklisty se vzdaluje od břehu, ve spleti pěšinek sledujeme značku. Cesta vyústí u hotelu Sykovec. Přetneme silnici a po zpevněné cestě scházíme či opatrně sjíždíme lesem k **Medlovskému rybníku (7)**. Po hrázi dojdeme k hotelu a k turistické orientaci. Pokračujeme na Paseckou skálu. Pěší turisté půjdou po modré značce lesem vzhůru, cyklisté volí snadnou silniční variantu. Vyjedeme po asfaltové cestě od parkoviště, na křižovatce **(8)** zahneme vlevo, prozatím mineme odbočku do vsi Studnice a na malém parkovišti, kde hlavní silnice kříží zelené značení, odbočíme vlevo mírně vzhůru a snadným terénem vyjedeme k **Pasecké skále (9)** (Popis na straně 17). Z Pasecké skály se vrátíme k silnici, překročíme ji a po zelené značce se dáme strmou úzkou pěšinou na polní cestu do Studnic. Špatně sjízdňý úsek je krátký, dá se překonat, pro cyklisty je ale pohodlnější se vrátit asi 1 km zpět k odbočce do vsi.

Medlovský rybník

do Studnic. Špatně sjízdňý úsek je krátký, dá se překonat, pro cyklisty je ale pohodlnější se vrátit asi 1 km zpět k odbočce do vsi.

Studnice (10), nejvýše položená ves ve Žďárských vrších (784 m), vznikla kolonizací za pánů z Medlova, první písemná připomínka v zemských deskách v Brně pochází z r. 1348. Významným rodákem byl lyžař olympionik Cyril Musil (1907-1977), který nezištně propagoval lyžování na Vysočině, na Studnicích zřídil penzion v alpském stylu, v r. 1936 se zúčastnil zimních olympijských her. Za války podporoval nekomunistické odbojové hnutí, v r. 1949 byl odsouzen na 20 let a jeho sportovní úspěchy byly vymazány z lyžařské historie. Z vězení uprchl, dostal se do Kanady do provincie Ontario, po těžkých začátcích tam opět vybudoval lyžařský penzion, snil o návratu do vlasti, ale svoji ženu a děti již nikdy nespatriil. Zemřel za dosud nevyjasněných okolností a je pochován v Torontu.

Studnice

Na Musilově statku je dnes umístěna pamětní deska a zrenovovaný penzion opět nese jeho jméno. Ve vsi se dochovaly typické roubené chalupy horáckého typu s lomenicí a žudry (krytá dřevěná předsíňka). U obce stojí tři z daleka viditelné stožáry, na nich se zkoumá vliv námrazy. V minulosti se také v okolí Studnic těžil vápenec a železná ruda. Na konci 19. stol. zde byly také objeveny 2 až 10 m vysoké a 50 m dlouhé jeskyně. Jeskyně jsou nepřístupné. Stop po dolování vápence si můžeme všimnout po levé straně žluté stezky v místech, kde opouštíme Studnice.

Od kaple na návsi dojdeme k orientaci poblíž penzionu a scházíme po žluté značce lesní cestou do malebného údolí s nezvyklým názvem **Šarádky-Kaňásky (11)**, botanicky zajímavého území s rostlinami rašelinných luk. Po polní cestě pohodlně dojdeme do Maršovic, které jsou již částí Nového Města na Moravě. Žlutá značka nás dovede k turistické orientaci na návsi přímo před hostinec Maršovská rychta. Cyklisté mohou zvolit jinou trasu. Nejdříve pojedeme po silničce spojující Studnice s hlavní silnicí (bez značení), ale asi po kilometru odbočíme vlevo na polní cestu (také bez značení), která směřuje přímo do Rokytna, kam se dostaneme už po silnici vedoucí do Nového Města na Moravě.

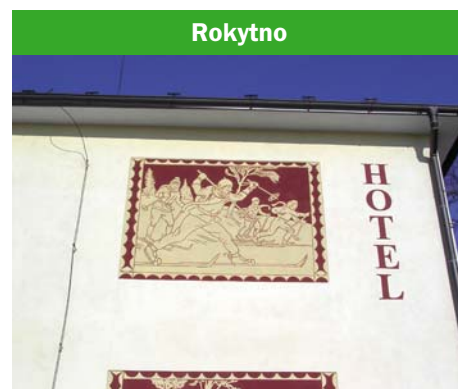
Rokytno patří k nejznámějším cílům turistů na Vysočině. Tradičně to platívalo o místní restauraci, na níž si můžeme prohlédnout sgrafita se sportovní tematikou od novoměstského rodáka, malíře Karla Němce.

Tři Studně

Pasecká skála

Rokytno

Z Rokytna sjedeme z kopce po silnici do Maršovic, kde se znovu napojíme na žlutou značku.

Maršovice (12) se písemně připomínají v 15. stol., kdy patřily k hradu Pernštejnu. Nejvýznamnější památkou je stará rychta čp. 1. Rychta byla původně renesanční z r. 1550, v 18. stol. přestavěna barokně, v 19. stol. empírově. Poslední rekonstrukce se dočkala v r. 1960. Na Maršovské rychtě prožili dětství sourozenci Kříčkoví. Narodili se v Kelči, kde otec učiteloval. Po jeho smrti se s nimi maminka vrátila do Maršovic na rodnou rychtu. Horácko se zapsalo do duše vnímavých dětí, Jaroslav (1882-1969) se stal hudebním skladatelem, Petr (1884-1949) básníkem a Pavla (1886-1972) spisovatelkou. Oba vnuci potěšili svoji osmdesátiletou babičku a složili pro ni skladbičku "Jenom zvolna pomaloučku, musíš tančit, milý vnučku, ...", téměř zlidovělý Bábinčin maršovský valčík. Motiv Maršovic se často objevuje v jejich tvorbě, např. v Petrově sbírce Šípový keř či Bílý štít (skutečný štít rychty).

Z Maršovic zbývá dojít (či dojet) na hlavní silnici a po ní pokračovat do Nového Města na Moravě. Žlutá značka nás dovede zpět na Vratislavovo náměstí.

Maršovice

V lese plném obrázků

Nové Město na Moravě, žel. viadukt u Zichova rybníka - Svatý Hubert 1 km - Svatá rodina 1,5 km - Pernovka 2,8 km - U Lyžáře 4 km - Nové Město na Moravě, žel. viadukt Na Bělisku 7 km

Les Ochoza - to je v lyžařském světě pojem. Je protkán spleť cest a cestiček a v zimě v létě se tudy prohánějí závodníci zvučných jmen. Vmíchejme se mezi ně i my s putováním za půvabnými obrázky. Protože cesty nejsou nijak značeny, řídíme se pouze orientační mapkou, může se výlet změnit v napínavou "bojovku" a třebaže je určen spíše pro děti, uspokojí i nejednoho ctížádostivého tatínka. Než by přiznal, že zabloudil, tak projede raději les křížem krážem, dokud nespatri všech 9 obrázků. Výlet absolvujeme na lyžích, na kole či pěšky - podle chuti a ročního období.

Vycházíme z **Vratislavova náměstí (1)** v Novém Městě, doporučujeme zakoupit v informačním centru leták s plánkem trasy. Průjezdem vejdemo do Radnické ulice, pak doprava ulicí U jatek k žel. viaduktu, kde okruh začíná. Na louce si všimneme nápadného barevného větvníku **(2)**, ten nám ukazuje směr vpravo vzhůru podél lesa k chatě Silvie. Obr. č. 2 **Smírčí kámen** připomíná morovou epidemii v Čechách v r. 1713. Novoměstští tehdy uzavřeli město závorami a uchránili je před nákazou. Postupujeme výše podél lesa, zahneme vlevo do něj a po chvíli stojíme na lesní křižovatce u obrázku č. 3 **Svatý Hubert**.

Zde býval odedávna obrázek Huberta, patrona lovců, myslivců a lesníků, byl však zničen vandaly. Autorem tohoto nového je Jiří Dvořák.

Od této chvíle začínáme hledat. Půjdeva po místním modrém značení ("psaníčko"), vzhůru a po 500 m jsme u obr. č. 4 **Svatá rodina** se říkálo "U obrázku Svaté rodiny smutné události byla oloupena cející se z jarmarku. dílka je Miroslav stoupáme po lesní bratři.

Podle jedné podle jiné tudy šli muzikanti ze zábavy ve Vlachovicích, hráli a hráli, až tady je přemohla únava.

me asi 500 m dole odbočíme doprava na. Tomuto místu ku", býval tady ny na památku z r. 1768, kdy zde a zabita žena vra Autorem nového Lamplot. Mírně cestě k obr. č. 5 **Tři**

verze v tomto místě rostly tři srostlé smrky, podle jiné tudy šli muzikanti ze zábavy ve Vlachovicích, hráli a hráli, až tady je přemohla únava.

Cesta se stočí po chvíli doleva k obr. č. 6 **Pernovka (3)**. Přírodní památka Pernovka je enkláva louky v lese o rozloze 1,4 ha, chrání od r. 1954 prameniště zrašeliněných luk s mnoha druhy živočichů a vlhkomilných rostlin, mj. masožravou rosnatkou okrouhlostou.

Obejdeme loučku zleva a opět mírně stoupáme ke křižovatce lesních cest a lyžařských tratí. Zde najdeme obr. č. 7 **U buku**. Říká se, že tuto křižovatku střeží sám Horácký hejkal, dobře si prohlédněte obrázek, co by se vám mohlo stát!

Cesta se stáčí doprava, pak dolů a v zatáčce najdeme další obr. č. 8 **U lyžaře**. Připomíná, že les Ochoza je lesem lyžařským a autor dřevorytu novoměstský rodák Karel Němec (jinak

těž tvůrce důstojných sgrafit na kostele sv. Kunhuty na náměstí) si s laskavým porozuměním všimá zcela v životě lyžařů, pádů a kotrosadě a strměji doleva ke Pstru-
jej a po potoce dojdeme

nedůstojných okamžiků melců. Scházíme k chatové hověmu potoku, překročíme k místu, kde zleva přichází zelená turistická značka, k 9. zastavení **Rychtářovec (4)**. To už jsme z lesa Ochozy venku a tento lesík se nazývá Maršovský rychtářovec. A kdo přebývá na nedalekém koupališti? To nám prozradí poslední obrázek od Milana Kotláře.

Odkud vyletěli Broučci

Jimramov - Prosička 3 km - Javorek 5 km - Pod Štarkovem 6 km - Štarkov 6,5 km - Nový Jimramov, okraj 7,5 km - Na louži 8,5 km - Jimramov 13 km.

K nejhezčím obcím na Vysočině patří Jimramov, schoulený mezi kopci v údolí při soutoku Svatky a Fryšávky. Je známý nejen jako město zajímavých památek, ale i jako rodiště či působiště několika významných osobností, především literátů. Atraktivní a turisticky hojně navštěvované je také jeho okolí. Častým cílem bývá skalnatý vrchol Prosičky s dalekou vyhlídkou, či obdobné skály Štarkov, jejichž romantiku zvyšuje i zdivo starého hradu. Malebné je údolí Fryšávky stejně jako četné samoty a osady, rozestě po stránkách nad oběma břehy. Po městě i některých hezkých místech v okolí prochází i tato trasa, která nevyniká délkou, ale značnými výškovými rozdíly. Cesta je vesměs pohodlná a dobře schůdná, mohou ji absolvovat i cyklisté, i když při stoupání na Prosičku a v následném kamenitém terénu asi kolo místy povedou. Na křižovatce v údolí Fryšávky pod Javorkem je třeba odbočit vlevo na silnici podél potoka a pokračovat rovnou k Novému Jimramovu, kde se na popisovanou trasu (červená značka) znovu napojíme; jízda na kole přes Štarkov je výslovně zakázána.

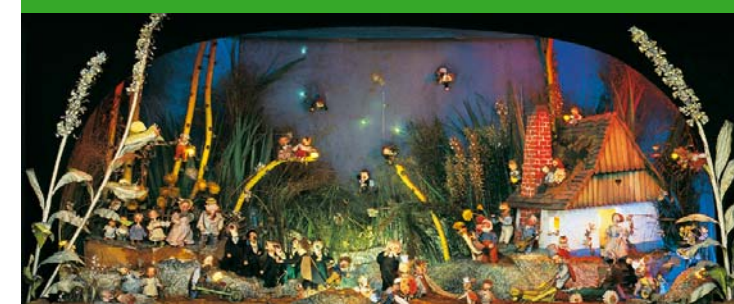
Jimramov založil podle tradice již ve 13. stol. Jimram z Medlova. Jméno Jimram, latinsky Erasmus, bylo běžně rozšířené do konce 16. stol. První písemná zmínka o obci pochází z r. 1361. V r. 1392 za Kunštátů bylo na jejím místě založeno městečko jako tržní středisko panství hradu Štarkova. Tehdy se tu připomíná i tvrz, která stávala nad soutokem Fryšávky a Svatky. Kolem poloviny 15. stol. získali Jimramov Pernštejnové, v r. 1588 jej koupili Katarinové z Kataru, kteří si tu do r. 1596 vybu-

Jimramov

Na náměstí stojí rodný dům (čp. 10) **Jana Karafiáta** (1846-1929), evangelického faráře a spisovatele, autora známé knížky pro děti "Broučci", kterou dokončil ve svém rodišti. Knižně byla poprvé vydána r. 1876, později zfilmována i zhudebněna. Za mostem přes Fryšávku na místě bývalé tvrze stojí rodný dům bratří Mrštíků, Aloise (1861-1925) a Viléma (1863-1912), čp. 156, jehož jádro pochází z r. 1802. Dominantou Jimramova je kostel Narození P. Marie ze 14. stol., přestavěný barokně v letech 1707-15, jednolodní svatyně s nesymetricky umístěnou věží, s barokním vybavením interiéru. Na předměstí v blízkosti nové školy stával barokní kostel sv. Matouše ze let 1767-69, zrušený v r. 1783 a upravený na byty. Třetí jimramovskou svatyní je kostel Českobratrské církve evangelické z r. 1786, rozšířený v letech 1883-84 a nově opravený po požáru v r. 1987. Renesanční zámek byl počátkem 18. stol. rozšířen o severní trakt, propojený krytou chodbou na arkádových pilířích s kostelem, v 19. stol. přibýlo ještě západní křídlo. Na nádvoří stojí kašna z r. 1809.

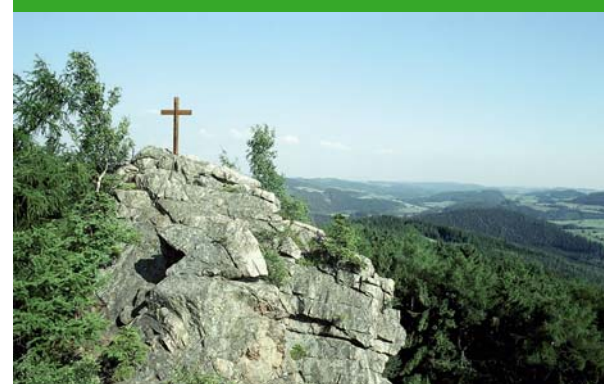
Dioráma Broučci

Z náměstí (1) se vydáme na cestu po modré a červené značce. Projdeme uličkou ke kostelu, za ním zahneme vpravo kolem hospodářských objektů u zámku do Panské ulice, zastavíme se po jedné straně přízemními domky. Mineme bývalý mlýn a dostaneme se k Fryšávce, přejdeme ji po mostě, přetneme silnici a pokračujeme cestou vpravo po modré značce (červená vpravo). Asi po 0,5 km u oploceného vodárenského zdroje nás značka vede doleva. Travnatým svahem vystoupíme k lesu a pokračujeme stále vzhůru. Přetneme dvě široké cesty, za druhou jdeme krátce po pěšině k další širší cestě a po ní vlevo. Odpočinkový úsek po vrstevnici nebude dlouhý - po 120 m cestu opustíme, zabočíme doprava a přímo svahem vystoupíme na skalnatý vrchol kopce (739 m).

Skály zvané **Prosička (2)** tvoří členitý rulový hřeben vzniklý mrazovým zvětráváním ve starších čtvrtohorách.

Prosička

Jeho jádro tvoří dva mohutné bloky, dlouhé asi 55 a vysoké až 17 m, na které navazují ještě nižší a menší útvary a balvany. Při úpatí se rozkládá rozsáhlé skalní moře. Hnízdí tu řada druhů ptáků, např. jestřáb lesní, krkavec velký, ořešník kropenatý či puštitk obecný. Území o rozloze 8,4 ha je chráněno jako přírodní památka. Na jeden z bloků je možné vystoupit (cesta je zajištěna zábradlím), z vrcholu, na kterém stojí kříž, je daleký výhled do údolí Fryšávky i na okolní kopce, za dobré viditelnosti je odtud možné spatřit i Sněžku a Orlické hory.

Od skal nás vede pěšina po zvolna klesajícím skalním hřbetu k široké cestě, po ní půjdeme dál vpravo dolů. Dovede nás k hájovně **Doly (3)** na pěkném místě při kraji louky u křižovatky několika cest. Ještě před ní zahýbá značka doleva přes louku k lesu. Za ním pokračujeme hezkou březovou alejí, pak poli a loukami stále

mírně dolů do Javorku.

Ves **Javorek**, která dostala jméno od javoru, vznikla na přelomu 13. a 14. stol., poprvé se uvádí v r. 1364. Příslušela k panství hradu Štarkova, později k Pernštejnu a nakonec k Jimramovu. Zachovala se tu řada památek lidového stavitelství, především rozlehlá rychta s mansardovou střechou čp. 22. Rychta pochází z r. 1372 a dnešní podobu získala po požáru v r. 1809. Hezká je i bedněná zvonice s vyřezávanou věžičkou z 19. stol. Na návsi u rybníka je balvan s plastikou Jana Husa od J. Pelikána z r. 1920, naproti pak kamenný kříž z r. 1869.

Od turistické orientace na návsi **(4)** půjdeme vpravo dolů po silnici až na křižovatku v údolí Fryšávky, zahneme doprava a vzápětí odbočíme vlevo na cestu vzhůru do lesa. U turistické orientace se k nám zprava připojí červená značka. Spolu s ní vystoupáme zalesněným svahem až k mohutným skalám se zříceninami hradu **Skály (5)**. (Popis na straně 13). Projdeme okrajem hradiště až na jeho nejvyšší část, pak sestoupíme k rozcestí turistických cest. Opustíme modrou značku a půjdeme vlevo po červené. Pěšinou balvanitým terénem sestoupíme k cestě, která nás dost prudce přímo po spádnicí dovede k silnici. Po ní se dáme vpravo a příjemným údolím Fryšávky kolem samoty Hrabíňka dojdeme k prvním domkům Nového Jimramova. Tam silnici opustíme a cestou vlevo dorazíme k asfaltové silnici na sz. okraji obce.

Nový Jimramov vznikl v letech 1850-69 spojením osad Hutě, Paseky a Široké pole. Jádrem obce bývaly Hutě, v nichž pracovala sklárna, připomínaná v r. 1651, později přestavěná na mlýn, papírnu a přádelnu. V rozptýlené zástavbě se dochovaly roubené chalupy i uzavřené zděné statky.

Na Louži

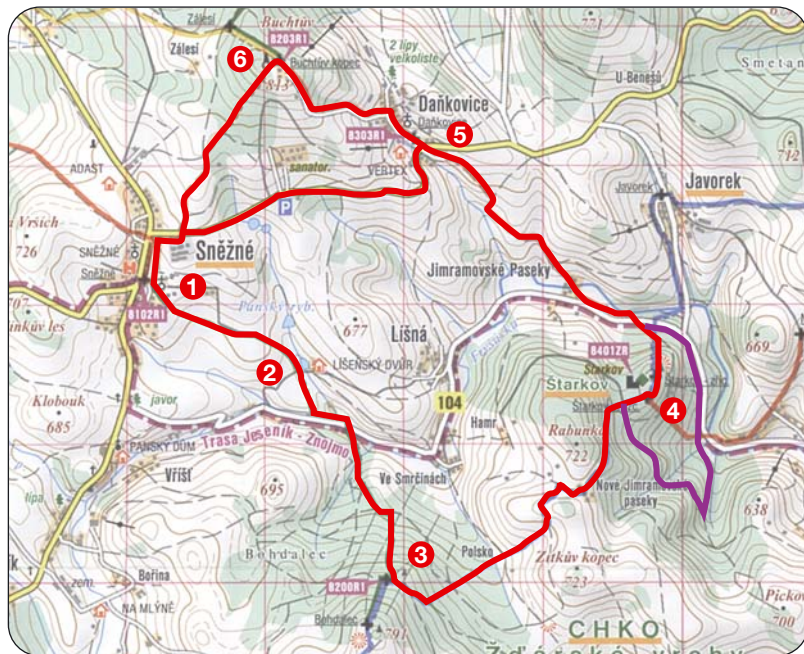
Přetneme silničku a lučinatým svahem vystoupáme k osadě **Na Louži**. Na jejím okraji za prvním statkem se dáme vpravo, projdeme k asfaltové silničce a pokračujeme po ní opět vpravo ven z osady. Mineme turistickou orientaci **(6)**, silnička se změní na širokou vozovou cestu, která zvolna klesá, vstoupí do lesa a dovede nás k pěkně opravené výklenkové kapli **(7)** pod mohutným bukem, před kterou stojí stolek s lavičkami. Projdeme přes paseku, za ní vpravo pod cestou je Lesní studánka s lavičkou. Cesta začíná mírně stoupat svahem Prosičky, asi po kilometru stoupání ustává, po chvíli vyjdeme z lesa a sestupujeme alejí mezi loukami, před námi se otvírají krásné pohledy na okolní kopce i dolů do údolí Fryšávky. Blížíme se k silnici, v závěru klesáme lesíkem, při jehož okraji stojí kamenný kříž z r. 1887. Silnici přejdeme (zleva se přidá modrá značka), dáme se vpravo přes most a po již známé trase se vrátíme do centra Jimramova.

Štarkov, hnízdo loupežníků

Sněžné - U hájovny 2,5 km - Pod Bohdalcem 4 km - Štarkov 7,5 km - Pod Štarkovem 8 km - Daňkovice 10,5 km - Buchtův kopec 11,5 km - Sněžné 13,5 km

Jednou z nejromantičtějších hradních zřícenin ve Žďárských vrších je Štarkov, kdysi pověstné sídlo loupežníků, o nichž se vypráví řada pověstí. Právě ten je cílem této nepřilíh dlouhé, ale dost kopcovité trasy, v níž se lesy střídají s loukami, místa dalekého výhledu se stinnými údolími, nechýbí ani rázovitá lidová architektura, charakteristická pro rozptýlené horské osady a samoty. Většinou půjdeme po dobře schůdných, zpevněných cestách, místy však i po úzkých kamenitých pěšinkách, především kolem Štarkova.

Cyklisté na Štarkov nesmějí, což poněkud komplikuje možnost absolvovat výlet na kole. Doporučujeme proto asi 1 km za Jimramovskými Pasekami v místech, kde se značka napojuje na širokou vozovou cestu a zahýbá po ní vlevo, dát se naopak doprava, sjet do údolí Fryšávky, pak vlevo po silnici pod Štarkov, kde se na popisovanou trasu (červená značka) znovu napojíme.

Na cestu se vydáme z malebného městečka **Sněžné**, položeného v mírném svahu na úpatí Buchtova kopce v nadmořské výšce kolem 680 m. Městečko poprvé připomínané v r. 1335 se původně jmenovalo Německé (Niemetzka) podle německé šlechtické rodiny, které patřilo. Dnešní název se užívá od r. 1948. Význam pro rozvoj obce měla ložiska železné rudy, která se tu těžila v 17. a 19. stol. a zpracovávala v nedaleké Vříšti. V parku na náměstí stojí sousoší s dominantní postavou T.G. Masaryka od Julia Pelikána, v době normalizace to byla jediná socha T.G. Masaryka na Žďársku, která zůstala na svém místě. Za náměstím v mírném svahu stojí dominantní kostel sv. Kříže, barokní svatyně s věží z let 1753-55. Průčelí s plastickou výzdobou je obráceno k pěkné barokní faře s mansardovou střechou. Kolem kostela je starý hřbitov s pozoruhodným souborem litinových křížů ze 40. let 19. stol., pocházejících ze zaniklých

Sněžné

železáren v Kadově. Nad kostelem stojí bývalá rychta čp. 1, připomínaná již v r. 1524, přestavěná v 18. a 19. stol. Východně od náměstí je evangelický kostel z r. 1788, původně prostá tole- ranční modlitebna, v r. 1858-61 rozšířená a doplněná o věž. Místní hotel Záložna, který patřival J.Rýdlovi, si v minulosti oblíbila řada umělců, zejména malířů, kteří interiér vyzdobili svými obrazy. Ze Sněžného pocházel i malíř a grafik Bohdan Lacina (1912-71), jeho rodný dům čp. 57 je označen pamětní deskou. Vedle hotelu je celoročně otevřena prodejní galerie s díly převážně současných umělců. Za jižním okrajem obce u odbočky silnice na Lišnou stojí litinový kříž ze zaniklých hutí ve Vříšti.

Od turistické orientace na náměstí **(1)** půjdeme po zelené značce kolem školy, na rozcestí vpravo ven z obce do polí. Široká, místy

kamenitá cesta mírně klesá a nabízí nám daleké výhledy na okolní zalesněné kopce. Pak se změní v asfaltovou silničku a vede otevřeným terénem, nakonec zvolna sestoupí k rybníčku u **Líšeňského dvora (2)**. Hezky opravenému objektu položenému ve svahu, k němuž můžeme odbočit vlevo, dominuje pozdně barokní patrová budova zámečku - panského domu s mansardovou střechou. Areál dnes slouží jako rekreační středisko. Na rozcestí u rybníka se dáme vpravo a hned vlevo na cestu, která mírně klesá údolím potoka. Projdeme lesíkem a sestoupíme k silnici u osamělé hájovny. Silnici přetneme (vpravo je turistická orientace), po můstku přejdeme potok Fryšávky a pokračujeme po široké zpevněné cestě do lesa. Zvolna stoupáme, za menším potokem zahneme vlevo na pěšinu, která zprvu dost prudce stoupá zalesněným svahem, později nás vede již jen mírně vzhůru zpět na širokou cestu. Ta se vzápětí dělí - my půjdeme vlevo, po 40 m na dalším rozcestí vpravo. Dost výrazně stoupáme až k lesní silničce, která nás po 80 m dovede k turistické orientaci **Pod Bohdalcem (3)**. V okolí Bohdalce jsou stopy po těžbě železné rudy, která se zde těžila v 18. a 19. stol. Zelená značka pokračuje ještě asi 300 m na vrchol kopce Bohdalec (791 m), my ji však v těchto místech opustíme a dáme se vlevo dolů lesní cestou po modré značce, která k nám přišla z protisměru. Sestoupíme na okraj lesa, přetneme širokou cestu a pustíme se šikmo vlevo pěšinou do travnatého svahu. Dojdeme k cestě, která nás provede lesíkem, po 100 m z ní však modrá značka odbočí doprava na málo výraznou pěšinu. Mírně stoupáme při horním okraji rozlehlé louky pod vrcholem kopce Babka, před námi jsou rozptýlená stavení osady **Nové Jimramovské Paseky**. Na jejím okraji vyústíme na širší cestu, o kus dál u osamělého stavení se stáčíme doleva do lesa. Mírně klesáme, asi po 1 km zahneme doprava přes paseku ke zpevněné vozové cestě, po které půjdeme dál vlevo. Moc si ji však neužijeme, po několika desítkách metrů v nejvyšším místě stoupání nás značka vede vpravo na pěšinu do hustého smrkového lesa. Po krátké chvíli se dostaneme kolem oplocenky k výrazné skále, u jejíž paty je turistická orientace; zprava přichází červená značka z Jimramova. Spolu s ní vystoupáme vlevo k okraji mohutných skalních bloků se zříceninami hradu Skály.

Líšeňský dvůr

Štarkov

Skály (4), zvané také **Štarkov** či Stařechovice, založil na vysokém návrší (679 m) nad Fryšávkou kolem r. 1380 zřejmě Herald nebo již jeho otec Archleb ze Stařechovic a Kunštátu. Herald patřil k váženým a mocným osobnostem své doby. Ani to mu však nebránilo v tom, aby si v neklidných dobách válek mezi moravskými markrabaty "nepřivydělal" občasnými loupežemi. Ve skutečně loupežnické hnízdo však proměnil Štarkov po skončení husitských válek Jan z Břežan, který odtud se svou čeládkou znepokojoval široké okolí. Proto moravští stavové hrad raději vykoupili a dali zbořit. Jako pustý se poprvé označuje v r. 1464, znovu pak r. 1588. Hrad byl vestavěn mezi mohutná skaliska, vzájemně propojená hradbou, která uzavírala nevelké nádvoří. Na západní straně stávala brána, chráněná štíhlou válcovou věží na vysokém skalním útesu, ke skalám byl připojen i palác. Další obranné věže byly i na vrcholcích skal severně a jihovýchodně od jádra. Ze tří stran se k hradu přimykala

předhradí, chráněná příkopy a valy. Dochovaly se zbytky zdiva věží, paláce a obvodové hradby mezi skalisky. Na nádvoří jsou stopy studně či cisterny.

Pověst vypráví, že loupežníci, obležení vojskem, trpěli nedostatkem vody, protože studna vyschla. Jejich vůdce proto uzavřel smlouvu s ďáblem, který měl zajistit vodu. Ve chvíli, kdy chtěl loupežnický velitel podepsat vlastní krví ďáblův pergamen, však zavrával a spadl do studny. Lapkové ztratili hlavu, opustili hradby a umožnili obláhatelům vniknout do hradu. Byli pochytní a pobiti, hrad zapálen a zničen. Naloupené poklady ukryté ve sklepeních zasypalo zřícené zdivo. Dodnes se tu prý zjevují přízraky mrtvých loupežníků, které je hlídají. Skalní útvary tvořené hrubozrnnými ortorulami, vypreparovanými z okolních méně odolných hornin během mrazového zvětřování ve starších čtvrtohorách, dosahují výšky až 20 m. Bloky, oddělené dvěma soutěskami, jsou asi 15 m dlouhé. Od července do února je tu povolena horolezecká činnost. Zaklíněním zřícených balvanů vznikly i dvě jeskyňky, pod skalami je asi 70 m dlouhý balvanový proud. Kolem se dochoval zbytek starého porostu buků, javorů a jedlí, lokalita je i významným hnízdištěm ptactva, mj. výra velkého. Skalnaté partie byly vyhlášeny za přírodní památku o rozloze 13,56 ha nesoucí název Štarkov.

Vzrostlým lesem kolem mohutných bloků sestoupíme k rozcestí, kde se červená a modrá značka dělí. My půjdeme vlevo po červené, která zanedlouho sestoupí k silnici do údolí Fryšávky a pokračuje po ní vlevo. Po chvíli vyjdeme z lesa a před námi se objeví chalupy a usedlosti **Jimramovských Pasek**, rozházené ve svahu převážně nad pravým břehem potoka. Dochoval se tu i bývalý mlýn, o němž se v písemných pramenech hovoří již v r. 1372. Ze silnice brzy odbočíme vpravo na širokou travnatou cestu, která míjí osamělý hezky udržovaný statek. Na konci louky na rozcestí zahne na most přes potok, za ním doprava. Brzy osadu opustíme a stoupáme mezi loukami, projdeme křovinatým lesem a za ním pokračujeme pěšinou podél úvozu. Na rozcestí u sloupů elektrického vedení se dáme mírně vpravo, po 200 m pro změnu vlevo. Stoupající cesta nás vede mezi poli a pastvinami do Daňkovic, u prvních chalup se změní na silničku, která vyústí na křižovatce ve středu obce.

Počátky Daňkovic, polože-

ných ve značné nadmořské výšce kolem 700 m na úpatí Buchtova kopce, spadají do 14. stol., kdy zdejší oblast kolonizovali Pernštejnové. V 18. a 19. stol. tu byli silně zastoupeni evangelíci, kteří zde měli školu a modlitebnu s farou. Budova sboru Českobratrské církve evangelické z r. 1818 s vysokou mansardovou střechou bez věže si dodnes uchovala typický charakter evangelických modliteben. V letech 1944-45 byla obec jedním z center partyzánského hnutí v oblasti.

Pro závěrečnou část cesty si můžeme vybrat ze dvou možností. Tou první je pokračovat dál po červené značce vzhůru přes obec kolem

modlitebny (5), pak vlevo silničkou na vrchol **Buchtova kopce** (810 m) (6), tvořený rulami. Stojí tu z daleka viditelná letecká kontrolní věž, s radarem o dosahu 300 km, jedna ze tří v ČR. Jejím úkolem je řídit civilní letecký provoz ve vymezených koridorech. Od turistické orientace pak půjdeme stále po červené, která míří vlevo dolů zalesněným svahem (zde kolo kus povedeme) k široké cestě, po ní pak již jen zvolna klesáme mezi pastvinami k silnici u hřbitova na okraji Sněžného. Hřbitov je zajímavý a snad i charakteristický pro tuto část Vysočiny tím, že je rozdělen zídou na dvě stejné části: levá pro katolíky a pravá pro evangelíky.

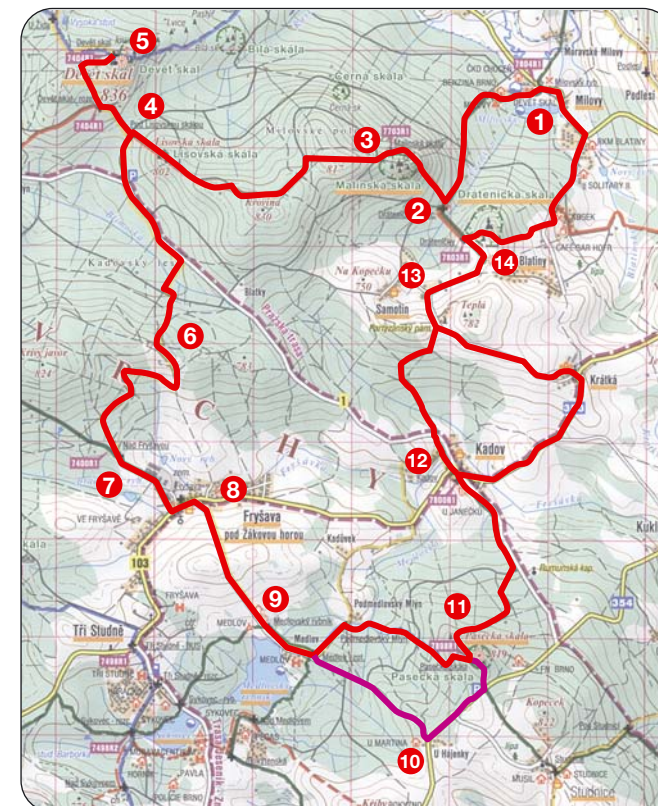
Druhou variantou je, dát se od turistické orientace v Daňkovicích (bez značení) vlevo po silnici, která vystoupá několika zákruty do svahu, a pak pokračujeme volným terénem k lesu, v němž

je uprostřed parku rozlehlý areál sanatoria Buchtův kopec, původně Masarykovy léčebny tuberkulózy, dnes léčebny dlouhodobě nemocných. Pokračujeme stále po silnici a dojdeme ke hřbitovu (zprava se přidá červená značka) a dále na náměstí ve Sněžném.

Za nejkrásnějšími skálami Žďárských vrchů

Milovský rybník - Dráteničky, rozc. 2 km - Malínská skála 3 km - Pod Lisovskou skálou 6,5 km - Devět skal 8 km - Pod Lisovskou skálou 9,5 km - Fryšava 16,5 km - Medlov, hotel 19 km - Podmedlovský mlýn 19,5 km - Pasecká skála, vyhl., rozc. 21,5 km - Kadov 24,5 m - Samotín 26,5 km - Dráteničky 28 km - Blatiny 29 km - Milovský rybník 30,5 km

Zpevněná cesta vstupuje do lesa a změní se nakrátko v pěšinu plnou kořenů. Poté již po asfaltové cestě míjíme památník lesníků padlých v 1. světové válce a jsme u turistické orientace **Dráteničky, rozc. (2)**. Zelenou turistickou značku vyměníme za červenou a odbočíme vpravo na zpevněnou kamenitou cestu, posléze balvanitou stezku, málo vhodnou pro jízdu na kole. Vpravo se otvírají výhledy na zalesněné kopce nad Křižánkami, na oblast Perníček. Strmý výstup končí u orientace Malínská skála, po vyšlapané odbočce pokračujeme až na vrchol.

Malínská skála (3), skupina tří rulových skal (811 m), má statut přírodní památky (chráněno 5,9 ha). Z vrcholové plošiny se nabízí úžasný kruhový výhled - k severu na nejbližší Křižánky, na obzoru se leskne kupole meteorologické stanice na Otavově kopci, pod ní ve stráni horská obec Svratouch, Svratka je skryta za lesem. Jižnímu obzoru dominuje Harusův kopec s vysílačem nad Novým Městem na Moravě.

Od Malínské skály pokračujeme po červené značce zpevněnou cestou. Procházíme romantickými místy, mladým lesem se shluky skal. Opustíme cestu (po ní pokračuje cyklista), červená zamíří na balvanitou pěšinu a po chvíli se na lesní komunikaci vrátí. Silničkou "jako když střelí" mírně klesáme, pozor, po chvíli červená znovu zabočí

do hustého mláží na pěšinu a vyústí na širší pěšině u Lisovské skály.

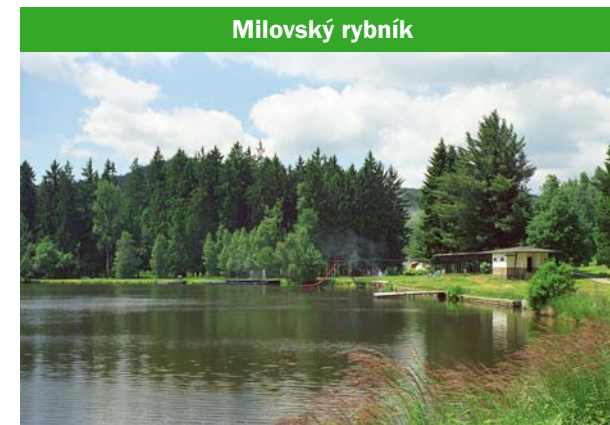
Hřbitov ve Sněžném

Od skály ke skále putujeme na naší trase, jedna vyhlídka střídá druhou, vykoupeme se ve dvou chladných horských rybnících, procházíme místy dávné slávy zdejších železářů a ochutnáme "elixír života" v Kadově. Cesty jsou většinou lesní zpevněné, výlet se dá tudíž dobře absolvovat na horském kole, jen balvanité pěšiny poblíž skal doporučujeme vynechat.

Od rekreačního **Milovského rybníka (1)** vycházíme po zelené značce krátce po parkově upraveném břehu vodní plochy, vlevo nad ní se zvedá zčásti zalesněný hřeben - zcela vlevo Dráteničky a vpravo rozčepýřená silueta Malínské skály.

Milovský rybník

Lisovská skála je přírodní památkou (0,5 ha), 12 m vysoký rulový skalní blok vznikl zvětřováním ve starších čtvrtohorách, pozorujeme typickou lavicovitou odlučnost vrstev. Skála je pokryta vegetací mechů, lišejníků a kapradí, není vhodná pro horolezecké výstupy. Při troše opatrnosti se dá vystoupit na vrcholovou plošinu (801 m) s vyhlídkou na moře lesů na všech stranách.

Od turistické orientace **Pod Lisovskou skálou (4)** je necelé dva kilometry vzdálen nejvyšší vrchol Žďárských vrchů Devět skal. Pokud máme ještě dostatek sil, můžeme dále pokračovat po červené značce, spolu se žlutou, na orientaci Devět skal rozcestí odbočuje červená značka doleva, my však dále sledujeme žlutou, která nás přivede až k Devíti skalám. Od orientace **Devět skal (5)** vystoupíme po významové odbočce na vyhlídku. Zpět k turistické orientaci Pod Lisovskou skálou (4) se vracíme stejnou cestou.

Devět skal

Devět skal, přírodní památka od r. 1976 o výměře 3,33 ha - skalní rulové útvary vzniklé vypreparováním ve starších čtvrtohorách. Podél puklin jsou rozčleněny do bloků vysokých až 15 m a tvoří seskupení typu skalního města. Suťové pole při úpatí skal pokračuje 80 m dlouhým balvanovým proudem a v ochranném pásmu přírodní památky se nalézají dalších 11 skalních bloků. Na balvanitých sutích se udržel lesní porost smrkové bučiny, s vtroušenou jedlí bělokorou a na skalách s břizou bělokorou. Devět skal je nejvyšším vrcholem Žďárských vrchů (836,3 m), skalní vyhlídka je přístupná a nabízí takřka kruhový výhled do údolí horní Svratky a na rozlehlé lesy hlavního hřebene.

Od turistické orientace **Pod Lisovskou skálou (4)** půjdeme po žluté značce vlevo vyasfaltovanou silničkou k prostornému parkovišti. Míjíme pamětní místo, kde stával železný sloupek z kadovských železáren údajně ze 17. stol., ale spíše ze začátku 18. stol.

Odlitek v dórském stylu vysoký 2,2 m byl dutý. V r. 1995 byl zcizen vandaly a u příležitosti 350. výročí založení železáren v r. 2001 zde nechala obec Kadov osadit repliku původního. *Za časů Marie Terezie, kdy se vyměřoval katastr, se přeli radní z Kadova a Herálce, kudy povede hranice mezi obcemi. Rozhodli, že hraniční sloupek popadne vyhlášený silák Honza z Brýště (Jan Staněk z Vřístě) na ramena, a kam jej donese, tam bude hranice. Honza by býval sloupek odnesl třeba až do Herálce, ale přepadly jej cestou střevní potíže, musel se "břemene" rychle zbavit a hraniční kámen zůstal celkem spravedlivě na dlouhá léta uprostřed hlubokého lesa.*

Ze silničky odbočí naše žlutá značka vpravo na pěšinu, přes potůček, z lesa vycházíme na luční enklávu s osamocenými staveními **zv. Fryšavské hájenky (6)** s překrásným výhledem na Fryšavu. Sestupujeme při kraji lesa a dáváme pozor, žlutá odbočuje z polní cesty na nečetelnou luční pěšinu doprava, pak na rozježděnou cestu v lese. Klesáme k turistické orientaci **Nad Fryšavou (7)**, kde se zprava připojuje zelená značka a společně nás po silničce vede do Fryšavy. Městečko nás vítá památkově chráněnou alejí 41 stříbrných javorů.

Fryšava (8) se připomíná jako součást novoměstského panství ve 2. polovině 16. stol., kdy zde stávala sklářská huť. Z ní pochází údajně nejstarší dochovaný sklářský výrobek na Moravě, tzv. vítací číše Vratislava z Pernštejna (asi před r. 1582), nyní je uložena ve sbírkách hradu Buchlova. Sklárna vyrábějící v 17. stol. benátské sklo byla po požárech začátkem 18. stol. uzavřena. Stávala v místě bývalého Šínova hostince čp. 42. Ve 2. polovině 17. stol. se v okolí Fryšavy začala těžit hodnotná železná ruda pro nedaleké kadovské železářny, těžba byla ukončena v 50. letech 19. stol. U kostela sv. Matouše si prohlédneme zajímavou sbírku kadovských litinových křížů, na hřbitově jsou pochováni malíř Václav Jícha (1874 - 1950) a jeho švagr Otakar Šín (1881 - 1943), profesor pražské konzervatoře a rodák z Rokytna. Na jeho počest byla umístěna pamětní deska u vchodu do restaurace Na Fryšavě. Pomník připomínající 9. květen 1945, kdy se střetla partyzánská skupina "Záře", operu-

Fryšava

jící na nedalekém Fryšavském kopci, s ustupující německou armádou, je od sochaře V. Májovského. *Do tváře Fryšavy se zapsal i místní listonoš Rudolf Smolka, 42 let totiž na kole, na lyžích a pěšky roznášel poštu do okolních vsí a urazil tak úctyhodných 200 000 km. Má pamětní desku na domku vedle kostela. Pověsme si i dobře udržovaných staveb lidové architektury horáckého typu s valbovými střechami a dřevěnými lomenicemi (např. čp. 75).*

Medlovský rybník

Od turistické orientace Fryšava poblíž hostince se vydáváme po žluté značce krátce silnicí a u pomníku padlých zahne vpravo vzhůru rozbitou asfaltkou, překročíme návrší a před námi se zrcadlí plocha Medlovského rybníka, vlevo nad ním na obzoru Pasecká skála, vpravo pak v lesích vidíme červené střechy Třech Studní. Sejdeme k hrázi rybníka, k turistické orientaci **Medlovský rybník (9)** a po hrázi k objektu moderního hotelu Medlov. Medlovský rybník (29 ha, 710 m) byl založen pány z Pernštejna okolo r. 1587 a je největším rybníkem na Novoměstsku.

Od turistické orientace **Medlov, hotel** jdeme krátce po asfaltce a po chvíli odbočí modrá a žlutá doleva na upravenou lesní pěšinu k orientaci

Podmedlovský mlýn

Podmedlovský mlýn. Modrá značka se odchýlí doprava na mírně podmáčenou pěšinu, ta se změní brzy na kamenitou lesní cestu a pěšinu. Stoupáme k turistické orientaci **Pasecká skála (11)** a dále po významové značce až ke skalním blokům. Cyklisté volí snazší silniční variantu. Od hotelu Medlov pojedeme po asfaltové silničce vzhůru a na křižovatce u penzionu U Martina (10) zahne vlevo, mineme odbočku do vsi Studnice a na malém parkovišti, kde hlavní silnice kříží zelené značení, odbočíme vlevo mírně vzhůru a snadným terénem vyjeme k **Pasecké skále.**

Pasecká skála (819 m) je přírodní památkou o rozloze 4,7 ha, je tvořena biotitickými rulami vypreparovanými z méně odolných hornin zvětřováním ve starších čtvrtohorách. Tři skalní bloky jsou vysoké 18 m, horolezci mohou využívat vyznačené úseky různé obtížnosti. Vyhlídka z vrcholové plošiny opatřená zábradlím je téměř kruhová, nejbližší severním směrem leží Kadov, dále roztroušená stavení Samotína na svahu pod Dráteničkami, vlevo stápatá Malínská skála, vpravo "bambule" objektů na Buchtově kopci a vysoko položená ves Sněžné. Modravé dálky na SV obzoru, to jsou kopce u Poličky.

Z Pasecké skály sestupujeme do Kadova po zelené značce, zprvu pěšinou, pak lesní cestou k asfaltce. Směrovka k Rumunské kapličky nás posílá do lesa na místo, kde stávala dřevěná kaplička postavená rumunskými vojáky v r. 1945. Dávno již nestojí, pouze ji připomíná pamětní dřevěná deska na stromě. Pokračujeme dále po silničce k prvním domkům Kadova. V těchto místech jsou také patrné stopy po dolování železné rudy.

Kadov (12) je spojován se vznikem hutí na zpracování železa. První vysoká pec zde byla postavena majitelem novoměstského panství v r. 1651, v r. 1656 se písemně připomíná i ves Kadov. Železná huť byla zrušena až v r. 1874, když zde používané dřevěné uhlí nemohlo soupeřit s modernějším koksováním. Ruda pro huť se těžila v okolních vsích i v samotném Kadově. Kadovské železo bylo označováno za nejlepší na Moravě, vyráběly se zde také ozdobné předměty, známé litinové kříže, ale i jemné náušnice či prsteny. Na upravené návsi připomíná existenci železáren pamětní kámen s deskou, je zde též kamenný křížek věnovaný hraběnkou Paulou Dücker-Haslau (novoměstskou paní od r. 1912) a socha T.G. Masaryka z r. 1928 od sochaře Julia Pelikána z hoříckého písovce. Připomínkou železáren je i zvon na hasičské zbrojnici.

Kadov

V obci se dochovaly stavby s typickými lomenicemi, často v kombinaci zdiva a dřeva (mj. čp. 16 a 45). V Kadově nevynecháme návštěvu hostince U Janečků, kde vyrábějí od r. 1991 podle vlastní receptury likér Kadovánek a nabízejí jej pod heslem "Kdo chce sto let žít, musí Kadovánek pít!" V pamětní knize nám i ukážou, které významné osobnosti nápoj ochutnali. Recept nám ovšem neprozradí.

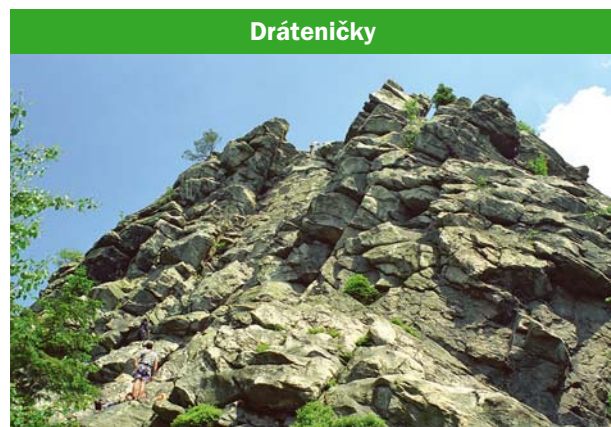
V dobré náladě opouštíme pohostinný Kadov (ale pozor, hostinec otvírá až v 16 hodin) po jedné ze dvou cest. Tou první půjdeme po zelené značce a za vsí odbočíme na zpevněnou cestu, pohodlně stoupáme na otevřeně návrší, přehoupneme se přes sedýlko a po asfaltce klesáme k **Samotínu**. Druhou možností je dát se z Kadova po silnici vedoucí do obce Krátká (cyklotrasa č. 104). Silnice se mírně vlní a střídavě stoupá a klesá.

"Záře". Zdáli viditelná budova s bílou střechou u lesa, tzv. Partyzánka, je mimo naši trasu.

Samotín (13) se připomíná na začátku 18. stol., kdy se pro nedaleké železářské hutě těžilo dřevo, mytil se les a v místě zvaném Na Samotíně vznikla osada lesních dělníků. Chalupy rozptýlené na svahu hřbetu Žďárských vrchů, obklopené políčky a loukami a rozdělené mezemi a naskládanými kamenicemi, se staly oblíbeným námětem pro mnohé malíře-krajináře. Památkově chráněné je roubené stavení čp. 23. Vyhlášená byla i svérázná hospoda, kde nabízel hostinský, pan Emil Tlustoš, bylinný likér Samotínský vánek. Tajemství jeho výroby si bohužel starý pán vzal s sebou do hrobu. Jeho bývalou Horáckou hospodu (druhá chalupa od křižovatky (13) pod kopcem při zelené značce) můžeme bez zastávky.

Procházíme vsí, obdivujeme pěkně udržované chalupy a mezi loukami stoupáme k zalesněnému hřbetu se skalnatými Dráteničkami, užíváme si nejhezčí úsek cesty.

Teplá. Pro turisty bez horolezeckého vybavení se výstup na věže nedoporučuje.

Krátká byla založena r. 1727 pro lesní dělníky a dělníky v hutích v Kadově. Ve 2. polovině 18. stol. se v okolí těžila železná ruda. V obci se dochoval jeden z nejhodnotnějších celků lidové architektury ve Žďárských vrších - typy malých horských usedlostí. Soubor staveb je prohlášen vesnickou památkovou rezervací. V bývalé rychtě čp. 12 nyní sídlí Ekologické informační centrum se zajímavou expozicí o ochraně přírody ve Žďárských vrších. Otevřeno je v červenci a srpnu od úterý do neděle 9.00-16.00, v červnu a září o víkendech 9.00-16.00.

Po návštěvě informačního centra pokračujeme vzhůru po silničce vedoucí na Samotín. Silnička vede po hřebeni kopce a skýtá překrásný pohled vlevo na údolí Fryšávky a Paseckou skálu vypínající se nad ním, vpravo na táhlý zalesněný hřeben Buchtova kopce. Obě cesty se opět sbíhají na návrší u památníku partyzánského oddílu

Dráteničky (14), též **Drátník**, dříve se nazývaly Juránkova skála po dráteníkovi z nedalekých Blatin. Jsou přírodní památkou (2 ha), tvořeny z migmatitů a dvojslídnych ortorul. Hřeben dlouhý asi 200 m se skládá z několika věží s nejvyšší 35 m vysokou Sokolí. Skály jsou vyhledávaným horolezeckým terénem s cestami různých stupňů obtížnosti, i vhodné jako cvičné pro začátečníky. Z vrcholů se horolezcům otvírají panoramatické výhledy na sever do údolí Svatky s věncem zalesněných vrchů a skal, k jihu na půvabný Samotín pod vrchem

Od turistické orientace **Dráteničky** sestupujeme po červené značce strmě pěšinou do údolí, na vyhlídkovém místě se potěšíme pohledy na malebná stavení ve stráni, to jsou **Blatiny**, horská ves, která vznikla stejně jako Samotín na místě vykáceného lesa. Blatiny učarovaly známému malíři Josefu Jamborovi (1887-1964), který zde nacházel vděčné náměty pro svá díla.

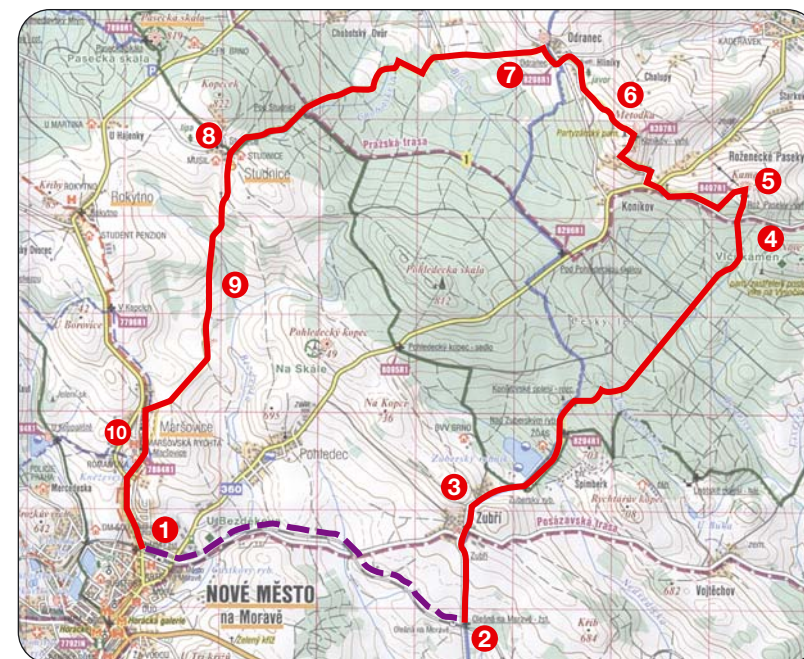
Sejdeme k asfaltce, ještě se zastavíme ve stylové hospodě U Kosků nebo v kavárně Hofr, kde se rozlévá vůně pražské kávy z protější pražírny, a vlevo po silnici již bez značení (červená odbočuje doprava do Sněžného) scházíme k hlavní komunikaci. Na křižovatce se dáme vlevo (památný javor klen) a po frekventované silnici se vracíme k Milovskému rybníku.

Za vlčím vytím a dalekými rozhledy

Nové Město na Moravě, vlakové nádraží - Olešná na Moravě, žel. stanice 3,5 km - Zubří 5 km - Kamenice 10,5 km - Metodka 12,5 km - Odranec 14 km - Studnice 18 km - Maršovice 21 km - Nové Město na Moravě, vlakové nádraží 22,5 km

Na začátku výletu se svezeme místním vláčkem, poté půjdeme lesem a budeme hledat památník posledního vlka na Vysočině. Vystoupíme na kopce s dalekým výhledem - Kamenice a Metodka. Lesem dojdeme do nejvýše položené obce na Českomoravské vrchovině, Studnic, a při zpáteční cestě do Nového Města se zastavíme ve známé Maršovské rychtě. Absolvovat výlet na kole příliš nedoporučujeme, některé úseky, zvláště stoupání ke Studnicím, jsou téměř nesjízdné.

Z vlakového nádraží v Novém Městě na Moravě (1) se svezeme vláčkem jednu zastávku do stanice Olešná na Moravě (2), nejvýše položené stanice (631 m) na trati Tišnov - Žďár nad Sázavou. Ze zastávky půjdeme po silničce do Zubří, značena modře.

První písemná zmínka o obci **Zubří (3)** pochází z r. 1348. Název obce připomíná erb pánů zubří hlavy, Pernštejnů, k jejichž panství dříve obec patřila. Na návsi se zastavíme u netradičního rozcestníku, kde se můžeme dozvědět, kudy se dostat "Nikam, tam a zpátky, ke šťastným zítřkům, do horoucích pekel ...".

Ze Zubří pokračujeme dále po modré; když vystoupáme nad vesnici, nezapomeneme se rozhlédnout po okolní kopcovité krajině, které vévodí vlevo před námi Pohledecká skála se dvěma stožáry vojenského objektu. Cesta klesá k Zuberskému rybníku, u jeho hráze se objevuje žlutá značka, kterou budeme dále sledovat. Asi po jednom kilometru u orientace Koníkovské podlesí, rozc. odbočíme na lesní cestu. Následuje několik ostrých stoupání a klesání, žlutá značka několikrát kříží lesní silničky. Pečlivě sledujeme značku,

neboť cesta se velmi klikatí. Konečně nás značka přivede na malou mýtinu, ze které si uděláme krátkou odbočku k památníku posledního vlka na Vysočině (4). Dostaneme se k němu přes pravý horní roh této mýtiny (bez značení). Text na pomníčku z bílého kamene po pravé straně mezi dvěma buky nám připomíná r. 1830, kdy na tomto místě zastřelil revírník V. Marzik posledního vlka na Vysočině.

Vrátíme se zpět na žlutou, stezka se napojuje na silničku (cyklotrasa č. 1), zde je třeba sledovat značku zvlášť pečlivě, abychom nepřehlédli odbočku po pravé straně k prvnímu rozhledovému místu Kamenice (5). Z vrcholu Kamenice ve výšce 780 m můžeme obdivovat krásnou část Vysočiny, a to horní Svratecko, zejména Jimramovsko. Vrátime se zpět ke žluté značce, cesta pokračuje travnatým terénem podél lesa, později po silničce (cyklotrasa č. 1), překročíme silnici vedoucí z Nového Města na Moravě do Jimramova (opět pěkný výhled) a v původním směru vystoupíme na okraj jedné z nejvýše položených obcí na Vysočině - Koníkov (750 m).

Koníkov

Koníkov patří mezi nejmladší obce na Novoměstsku. Obec vznikla na území tehdejšího novoměstského panství v 1. polovině 18. stol v tzv. pozdní fázi horské kolonizace. Pro obec je typická rozptýlená zástavba.

Kopec **Metodka** (6), na kterém se obec nachází, dosahuje nadmořské výšky 788 m. Z jeho vrcholu, na který nás dovede žlutá značka, je opět mimořádný výhled na okolní členitou krajinu, za dobré

viditelnosti až na Jeseníky. Na vrcholu kopce stojí památník, který připomíná oběti z doby partyzánského odboje v průběhu II. světové války. Stezka klesá od pomníčku severozápadním směrem k Odranci, na jeho okraji si vpravo prohlédneme krásný památný strom - javor klen (výška 28 m, objem 5,5 m).

Odranec (7) je poprvé zmiňován v r. 1437. Velmi zajímavým datem v historii obce je 11.6.1619, kdy v okolí spadly tři meteority. Jeden z nich přímo v Odranci. Meteority byly dobyty ze země a předány tehdejšímu majiteli novoměstského panství Vilému Dubskému z Třebomyslic. Jeden se dostal do soukromé sbírky v Telecím. Později se však všechny ztratily. V trezoru starých tisků Knihovny Národního muzea v Praze je uložena reportáž z pera novoměstského úředníka Šebestiána

Želechovského ze Želechova o události, která způsobila značný rozruch v okolí. Začíná slovy "Nowina prawdliwa o wielikém a hrozném Zázraku, kterýž se stal w Dědině Wodrancy nedaleko Nowého města na Gruntech Urozeného Pána, Pana Wylima Dubského Léta 1619 v auterý před Swatým Wjytem to gest 11. Dne Czerwna ..."

Přibližně uprostřed obce značka uhýbá na luční cestu, která směřuje dolů do údolí Bílého potoka, odtud opět stoupá lesním terénem. Když vystoupíme z lesa, nabízí se nám znovu krásný výhled, protože jsme právě přišli do **Studnic** (8) (Popis na straně 8), nejvýše položené obce (784 m) na Českomoravské vrchovině. Hned na okraji Studnic se můžeme zastavit v turistické ubytovně, původně objekt sloužil

jako škola. Od kaple na návsi dojdeme k orientaci poblíž penzionu a scházíme po žluté značce lesní cestou do malebného údolí s nezvyklým názvem **Šarádky-Kaňásky** (9), botanicky zajímavého území s rostlinami rašelinných luk. Po polní cestě pohodlně dojdeme do **Maršovic** (10) (Popis na straně 9), které jsou již částí Nového Města na Moravě. Žlutá značka nás dovede k turistické orientaci na návsi přímo před hostinec Maršovská rychta. Z Maršovic zbývá dojít na hlavní silnici a po ní pokračovat do Nového Města na Moravě. Žlutá značka nás přivede zpět k vlakovému nádraží.

Metodka

Vstavač májový

Mezi rybníky a lesy

Bobrová, kostel v Dolní Bobrově - Bobrůvka 4 km - Mazlův rybník, tur. orientace 5,5 km - Radešín 10 km - Bobrová, kostel v Dolní Bobrově 12,5 km

Výlet nás zavede do jižní části Novoměstska, která je oproti severní položena v nižší nadmořské výšce. Na příjemné procházce bez větších výškových rozdílů objevíme romantická zákoutí, půjdeme otevřenou malebnou krajinou i hustým lesem, odpočineme si u několika rybníků a nalezneme zde klid a možná i sami sebe.

Střídáme cesty s turistickým značením i neznačené, trasa je pohodlná a dobře schůdná, mohou ji absolvovat i cyklisté.

Bobrová (1) je nejstarší obcí na Novoměstsku, první písemná zmínka o ní pochází již z r. 1252, kdy ji na řece Bobrůvce založil Přibyslav z Křižanova. Při návštěvě Bobrové by nám nemělo uniknout 14 empírových kapliček křížové cesty na kopci Kalvárie pocházejících z r. 1820, tajemný vrch Valy a zejména pak oba bobrovské kostely. V Horní Bobrově stojí kostel sv. Petra a Pavla ze 13. stol, který byl v letech 1714-1722 přestavěn podle

n á v r h u J. B. Santiniho. Santini na jeho

stavbu prý také osobně dohlížel. Kostel má oproti církevním zvyklostem obrácenou orientaci. Při jeho přestavbě byla v místě bývalého presbytáře vystavěna nová loď, proto hlavní oltář směřuje na západ. Nejzdobnější částí kostela je východní trojboké konkávně prohnuté průčelí, jež svým pojetím připomíná fasádu římského kostela Panny Marie Sedmibolestné. Druhý kostel stojící v Dolní Bobrově je zasvěcený sv. Markétě a pochází ze 14. století.

Od turistické orientace před kostelem v Dolní Bobrově se vydáme přes náves po silnici směrem na Moravec (bez značení), kousek za návsi se silnice stáčí mírně doleva, v zatáčce odbočíme doprava na asfaltku, která po chvíli přechází v polní cestu (bez značení). Pokračujeme stále rovně, po levé straně pod námi se nachází rybník Kaňovec, oblíbené místo pro koupání. Nad rybníkem na vrchu Valy se nachází stopy po románsko-gotickém hradu ze 13. století. Pokud se rozhodneme kopec zdolat, odbočíme před rybníkem doleva na cestu vedoucí po hrázi, poté co se ocitneme v lese, vydáme se lesní pěšinou až na vrchol nevysokého kopce (bez značení). Místo, kde kdysi stával hrad, je obklopené vysokým okružním příkopem a valem, nám svým vzhledem připomíná spíše kráter sopky než zbytky hradu. Pokračujeme dále po polní cestě, překročíme Luční potok a asi po dvou kilometrech přicházíme do obce **Bobrůvka** (2). Po levé straně mineme sportovní areál a přijdeme na hlavní silnici, kde se dáme doprava (bez značení). Před námi stojí kostel a my se na první odbočce dáme doleva.

V obci **Bobrůvka** (2) stojí jeden z nejstarších kostelů v kraji, kostel sv. Bartoloměje, který pravděpodobně pochází již z druhé poloviny 12. stol. V 15. a 16. století sloužil kostel nejprve církvi husitské, později českobratrské. V pobělohorské době, v r. 1625, byl kostel vypálen a na dlouhých 70 let ponechán bez střechy svému osudu. V r. 1696 byl opraven a v r. 1704 zde byly obnoveny bohoslužby, tentokrát již katolické.

Krajina v okolí Bobrové

Půjdeme rovně přes náves, silnička se po chvíli mění v polní cestu a stoupá mírně do kopce, později do lesa. Asi po 1 km cesta vyústí na asfaltku, která je značena žlutou turistickou značkou. Pokračujeme po žluté značce vpravo, mineme turistickou orientaci Mazlův rybník a po necelém kilometru žlutá značka odbočuje doleva, ale my pokračujeme stále rovně po asfaltce (bez značení). Opět urazíme asi kilometr a z levé strany se k naší asfaltce připojuje červená turistická značka přicházející od rozlehlého Sklenského rybníka. My pokračujeme dále po asfaltce stáčeji se vpravo a sledujeme červenou značku, po chvíli opouští značka asfaltku a stáčí se doleva.

Kostel sv. Petra a Pavla v Bobrově

Držíme se červené značky a lesem dojdeme až k Pivovarskému rybníku a do obce **Radešín (3)**. Mineme hotel Radešín stojící u rybníka a pokračujeme po značce až k místnímu zámku.

Z původní renesanční tvrze z r. 1597 se dochovala dvouposchodová nárožní část. V r. 1720 byla tvrz rozšířena na zámek přístavbou barokního traktu. Zámek byl v r. 1827 klasicistně upraven. V současné době je zámek nevyužit a chátrá.

Od turistické orientace Radešín, zámek pokračujeme po červené značce údolím říčky Bobrůvky, mineme Bílkův mlýn, jeden z pěti mlýnů na Bobrůvce, a napojíme se na silnici vedoucí z Radešína do Bobrové, která nás dovede zpět ke kostelu v Dolní Bobrové.

Socha Krista u zámku v Radešíně

Zajímavosti blízkého i vzdálenějšího okolí

Santiniho vysočinské květy

V r. 1705 byl zvolen opatem cisterciáckého kláštera ve Žďáru nad Sázavou Václav Vejmluva, za jeho vlády v letech 1705-1738 zažíval žďárský klášter období největšího rozkvětu. Opat Vejmluva se poprvé setkal s Janem Blažejem Santinim-Aichelem (1677-1723) v r. 1706. Od této doby se datuje jejich intenzivní spolupráce, která trvala 17 let až do Santiniho smrti. Během těchto let vznikla více než desítka vynikajících staveb.

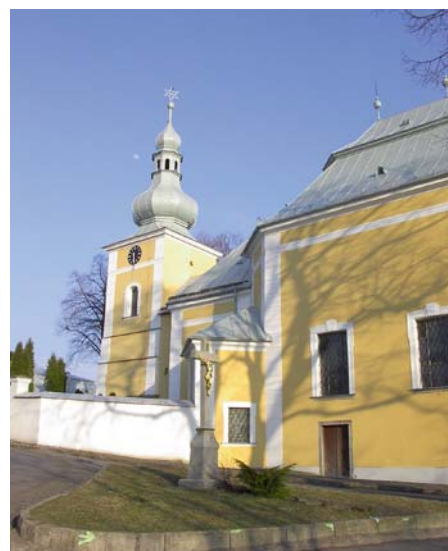
Bobrová

Kostel sv. Petra a Pavla v Horní Bobrové byl vybudován na místě starého pozdně románského kostela. Plány na jeho přestavbu vypracoval Santini v r. 1714. Při přestavbě využil část starého kostela, díky tomu dostal kostel opačnou orientaci, než bývá u chrámů obvyklé. Jeho hlavní oltář je na západní straně. Východní průčelí se vstupem je trojboké, konkávně prohnuté a svým pojetím připomíná fasádu římského kostela Panny Marie Sedmibolestné od italského architekta Borrominiho.

Obyčtov

Kostel zasvěcený Navštívení Panny Marie byl postaven v letech 1730-1734 na místě starého gotického kostela zasvěceného Panně Marii. Stavbu prováděl stavitel František Witinhofer na základě Santiniho projektu vypracovaného patrně již před r. 1720. Půdorys kostela má tvar želvy jako mariánského symbolu stálosti ve víře a věrnosti. Původní symbolika však byla pozdějšími přestavbami zčásti porušena.

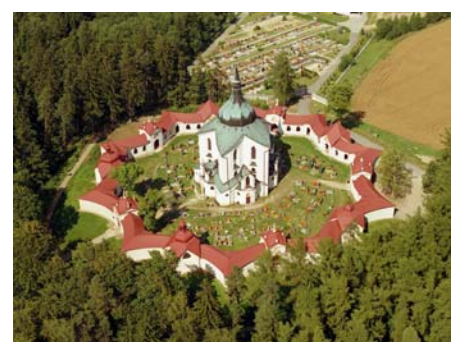
Ostrov nad Oslavou

Klášteří zaježdň hostinec byl postaven okolo r. 1720. Půdorys hostince spolu s navazujícími bočními křídly hospodářského dvora znázorňoval písmeno W jako monogram stavebníka Václava Vejmluvy. Vzhled celého areálu byl však pozdějšími přestavbami značně narušen.

Zvole

Kostel sv. Václava byl postaven na místě staršího kostela v letech 1713-1717 podle Santiniho návrhu. Hlavní půdorysné schéma je řecký kříž. Na východní rameno navazuje dvojice hranolových věží. Prostor křížování je zaklenut velkou kopulí s lucernou. Zastřešení lucerny má symbolický tvar svatováclavské koruny. Z vrcholu průčelí štítu shlíží monogram stavebníka Václava Vejmluvy - písmeno W - spolu s křížem.

Žďár nad Sázavou

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře je vrcholné dílo české barokní gotiky. Projekt vznikl velice rychle, patrně mezi dubnem a srpnem r. 1719. Základní myšlenka Václava Vejmluvy byla Santinim rozpracována do konečné výtvarné podoby. Stavba byla postavena v letech 1719-1722. Ve stavbě se opakuje symbolika čísel a tvarosloví. Sám kostel je postaven na půdorysu pěticípé hvězdy, což je symbolem nejen pěti ran Kristových, ale také pěti hvězd mučedníka

sv. Jana Nepomuckého, stejně jako pěti písmen V ve jménu Václava Vejmluvy. Tato unikátní stavba je od r. 1994 zapsána do seznamu světového dědictví UNESCO.

Kontakt: tel.: 566 629 152,
www.zamekzdar.cz

Otevřeno: duben-říjen: út-ne 9-16.30
listopad-březen: po-pá 8-16
pouze po předchozí dohodě

Dolní hřbitov stojící na konci Žďáru nechal v r. 1709 vybudovat Václav Vejmluva pro případ, že by město zasáhla morová epidemie. Celá stavba je spojena se symbolikou Nejsvětější Trojice. Hřbitov měl trojúhelníkový tvar, v rozích stály tři eliptické kaple. Symbolika této stavby však byla porušena pozdější přístavbou čtvrté kaple.

Objevování gotické minulosti v Hornosvratecké vrchovině

Pernštejn

Bývalé rodové sídlo pánů z Pernštejna představuje jeden z našich nejmohutnějších hradů se vzácně dochovanou goticko-renesanční architekturou. Písemně je doložen již v r. 1285. Hrad byl vybudován jako nedobytná pevnost posazená na vysokém sklaním ostrohu nad říčkou Nedvědicí. Je obklopen promyšlenou soustavou mohutných

hradeb, příkopů a obranných věží. Hrad nebyl nikdy dobyt a nepodleh ani obléhání Švédů během třicetileté války. Na prvním nádvoří je v provozu hradní restaurace.

Vítochovský kostelík

Na vrcholku holého kopce (634 m) se již z dálky vyjímá zachovalý raně gotický kostelík sv. Archanděla Michaela z počátku 13. stol. Kostelík je postaven z neomítnutého lomového kamene a je spolu s márnicí a přilehlým hřbitovem obehnan masivní kamennou zdí, která ještě více podtrhuje mystickou atmosféru tohoto místa. Na svátek Cyrila a Metoděje se zde pravidelně koná pouť.

Dalečín

Vesnička Dalečín se rozkládá na obou březích řeky Svratky. V jejím meandru přímo nad peřejí se nachází zřícenina hradu vybudovaného r. 1358 rodem Pernštejnů. V pozdějších dobách hrad sloužil jako sídlo loupeživých rytířů,

proto byl v r. 1519 zbořen. Na protějším břehu se ve svahu nachází původně gotický kostel, později barokně přestavěný, ve kterém se dochovaly vzácné gotické nástěnné malby ze 14. stol.

Zubštejn

Na kopci nad obcí Pivonice se rozkládá monumentální zřícenina jednoho z nejstarších hradů na Moravě, založeného pány z Medlova zřejmě kolem r. 1200. Jeho původní název byl Kámen. Již od 16. stol. hrad postupně chátral. Z hradu se zachovala část obytné věže, hradního paláce a části hradeb.

Pyšolec

Na skalním výčnělku nad obcí Vír leží zřícenina raně gotického hradu ze 13. stol. Zachovaly se zbytky hradeb, hradního paláce a torzo mohutné válcové věže.

Aueršperk

Na skalnatém výběžku nad říčkou Bystřicí se nachází zřícenina raně gotického hradu ze 13. stol., založeného pány z Pernštejna. Zachovaly se zbytky opevnění a torzo válcové věže.

Za dalekými výhledy z rozhleden

Rosička

Vzhledem velmi zajímavá rozhledna byla postavena v rámci výstavby telekomunikačního stožaru na vrcholu kopce Rosička (645 m n.m.) v blízkosti obce Sázava u Žďáru nad Sázavou. Kdysi zde stával maják, který byl kvůli silné korozi za války zlikvidován. Poté sloužila turistům dočasně rozhledna dřevěná. Dnešní věž, zpřístupněná v r. 2001, je vysoká 42 m, vyhlídkový ochoz se nachází ve výšce 24 m. Kolem rozhledny vede dálková cyklotrasa a cesta k rozhledně je značena i pro pěší turisty.

Otevřeno: non-stop

Karasín

Rozhledna s restaurací je nově přirozenou dominantou okolí Bystřice nad Pernštejnem. Mezi rozhlednami na Vysočině je nejmladší - slavnostně byla otevřena v r. 2002 a jako jedna z mála vyrostla jen pro potřeby turistů. Je postavena v blízkosti obce Karasín, v nadmořské výšce 704 m, a je řešena jako přízemní cihlový objekt se čtvercovou věží vysokou 28,2 m. Přízemní objekt s občerstvením je navržen jako bezbariérový a umožní tak vstup i vozíčkářům. K rozhledně směřují turistické i cykloturistické cesty, ale dá se k ní dojet i autem.

Kontakt: tel.: 605 259 392

www.karasin.cz

Otevřeno: denně 8-20

občerstvení v sezóně: po - pá 10-18
so - ne a svátky 9-19

Horní les

Horní les (774,3 m) je nejvyšším vrcholem přírodního parku Svratecká hornatina. Historie rozhleden na Horním lese je téměř dvousetletá. Současná věž postavená v r. 2001 měří 59 m, je vzdálena 70 m od vrcholu a její pata je 9 m pod jeho úrovní. Vystoupíme-li po kruhovém schodišti na ochoz, ocitneme se nejen 38 m nad zemí, ale zároveň 803 m nad mořem. Z rozhledny můžeme spatřit zříceninu hradu Zubštejna, hradinu Vírské přehrady, letiště v Poličce,

televizní vysílač Kojál, údolí Svratky, Harušův kopec a masiv Devíti skal. Při ideální viditelnosti pak páru z jaderné elektrárny v Dukovanech, masivy Jeseňů a Krkonoš. K rozhledně směřuje modrá turistická značka.

Otevřeno: non-stop

Naučná stezka Žákova hora - Tisůvka

Okružní trasa Tisůvka - Žákova hora procházející centrálním hřebenem Žďárských vrchů má výchozí místo v obci Cikháň. Seznamuje nás s místy partyzánského odboje v letech II. světové války, přírodními zajímavostmi, historickým vývojem krajiny a umožňuje nám prověřit i naši zdatnost. Délka trasy je přibližně 10 km a na cestě je 12 zastavení. Každý si může zvolit jeden ze dvou okruhů (Tisůvka nebo Žákova hora), přičemž doba obchůzky jednotlivých okruhů je asi dvě hodiny.

Westernové městečko Šiklův mlýn u Zvole nad Pernštejnem

Při vstupu do areálu se najednou ocitneme v Americe na konci 19. stol. V prachu koní, kovbojů a Indiánů se objeví velký Saloon, Union Pacific s nádražím, úřad Sheriffa i Banka - vše postavené podle původních vzorů.

Kontakt: tel.: 566 567 400, **www.western.cz**

Otevřeno:

červenec-srpen: non-stop, program út-ne od 10 h
květen - červen: jedno a dvou denní výlety pro skupiny (pouze na objednávku)

září - červen: firemní akce, kongresová turistika

Sklárny ve Škrdlovicích a Karlově

Sklářská huť Beránek ve Škrdlovicích

Známa sklárna založená v r. 1942 Emanuelem Beránkem. Sklárna vyrábí umělecké, tzv. "hutní sklo", zhotovované a dekorované převážně u sklářské pece. V areálu sklárny je také podniková prodejna.

Kontakt: tel.: 566 653 411,

566 659 231, **www.beranekglass.com**

Otevřeno: po - pá 8-10.30 a 11-12.30
možnost exkurze

Motorest Galerie Karlov

Tel.: 566 659 530

Prodejní výstavy: obrazy-plastiky-sklo

Otevřeno: denně 10-17

Sklárna AGS Svoboda

Karlov

Tel.: 566 659 152

Otevřeno: možnost exkurze

v 10 a ve 13 hod., nejlépe po domluvě. Sklárna vyrábí hutní ručně nabírané sklo.

Polička

Královské věnné město, které v r. 1265 založil český král Přemysl Otakar II. Jednou z jeho největších dominant je kostel sv. Jakuba vystavěný v novogotickém stylu v polovině 19. stol. Ve věži kostela je přístupná světelníka, kde se v r. 1890 narodil světověznámý hudební skladatel Bohuslav Martinů. Unikátní je také prstenec městského opevnění s 19 půlválcovými baštami, který dosahuje délky 1 220 m a patří k nejzachovalejším ve střední Evropě.

Kontakt: tel.: 461 724 326

www.policka-mesto.cz

Hrad Svojanov

Hrad založil kolem r. 1265 český král Přemysl Otakar II. k ochraně Trstenické stezky. V polovině 16. stol. byl hrad rozšířen a renesančně upraven. Po rozsáhlém požáru v r. 1842 byl přestavěn empírově. Po celou letní sezonu zde probíhají zajímavé kulturní akce pod názvem Svojanovské kulturní léto. Hrad nabízí také ubytování.

Kontakt: tel. 461 744 124

www.svojanov.cz

Otevřeno: duben a říjen: so - ne 9-17
květen - září: út - ne 9-17

Veselý kopec

Skanzen lidových staveb a řemesel na Veselém kopci představuje historický obraz lidových obydlí, která zapada-

jí do zdejší drsné, avšak zároveň krásné podhorské krajiny. Skanzen je zaměřen na zachování a připomenutí lidových řemesel (tkalcovství, plátenictví, hrnčířství aj.), která zde byla nezbytným zdrojem obživy. Řemesla a zvyky ožívají při tradičních akcích - oblíbené jsou masopustní obchůzky, Velikonoce, jarmark, posvícení, "koroptyve motykou střelené" (ukázky tradičních bramborových jídel) a Vánoce na Veselém kopci.

Kontakt: tel.: 469 326 415

www.hlinsko.cz

Otevřeno: květen - srpen: út - ne 9-17
září - říjen: út - ne 9-16

Moravský kras

Moravský kras patří mezi nejvýznamnější krasové oblasti ve střední Evropě s více než 1 100 jeskyněmi. Čtyři z nich jsou přístupné veřejnosti. Punkevní jeskyně s vodní plavbou na podzemní říčce Punkvě a prohlídkou dna propasti Macochy, Kateřinská jeskyně, která je známá unikátními hůlkovými stalagmity, jeskyně Balcarka s bohatou a barevnou krápníkovou výzdobou a Sloupsko-šošůvské jeskyně tvořené mohutnými chodbami a podzemními propastmi.

Kontakt: tel.: 516 413 575, 516 410 024

www.cavemk.cz

ZOO Jihlava

"ZOO bez mříží" leží v malebném údolí říčky Jihlávky a je domovem 100 druhů vzácných zvířat. ZOO se specializuje na chov kočkovitých šelem, opic a plazů.

Kontakt: tel.: 567 573 730

www.zoojihlava.cz

Otevřeno: květen - září: 8-18

duben - říjen: 9-17

listopad - březen: 9-16

Akce v regionu

duben

Slet čarodějnic

Místo konání: Koupaliště, Nové Město na Moravě

Kontakt: p. Blažek, tel. 602 789 916

květen

Otvírání Vírského mlýnku v Horáckém muzeu

Místo konání: Horácké muzeum, Nové Město na Moravě

Kontakt: Horácké muzeum, tel. 566 650 216, <http://horacke.muzeum@nmnm.cz>

Otvírání studánek na Třech Studních

Místo konání: Tři Studně

Kontakt: Společnost Vítězslavy Kaprálové, tel. ing. Kaprál 566 619 317, 549 246 842

Horem dolem Vysočinou, závod na horských kolech

Místo konání: Žďár nad Sázavou

Kontakt: www.axiomorbitt.cz

Časovka do věcovských vrchů, pro registrované závodníky

Místo konání: Věcov

Kontakt: TJ Věcov, Jaroslav Pustina, tel. 728 568 687

červen

Zlatá hůlka, festival mažoretok

Místo konání: Nové Město na Moravě

Kontakt: Eva Olejníková, tel. 566 616 532, 605 888 238, <http://sweb.cz/majorettes.nmnm>

Slavnost NOVA CIVITAS s řemeslným jarmarkem

Místo konání: Nové Město na Moravě

Kontakt: www.nmnm.cz

Festival Concentus Moraviae, koncerty vážné hudby

Místo konání: Žďár nad Sázavou

Kontakt: www.zdarns.cz

červenec

Botas Vysočina CUP, mezinárodní závody v orientačním běhu

Místo konání: Sklené

Kontakt: Sportovní klub Orientační sporty, Petr Mareček, tel. 566 616 176, <http://osn.hyperlink.cz>

srpen

Horácký džbánek, folkový festival

Místo konání: Žďár nad Sázavou

Otevřeno - Jimramov

festival se širokým záběrem - hudba, filmy, divadelní dílna, výtvarná dílna

Místo konání: Jimramov

Kontakt: Klub Středozezemě, Tomáš Blažek, tel. 566 617 863, <http://klubslunicko.cz>

Závody v travním lyžování

Místo konání: Sjezdovka na Harusově kopci, Nové Město na Moravě

Kontakt: Sportovní klub lyžování, tel. 566 616 337, www.zlatalyze.cz

Časovka do věcovských vrchů, závod pro registrované závodníky

Místo konání: Věcov

Kontakt: Jaroslav Pustina, tel. 728 568 687

září

Slavnosti jeřabin

Místo konání: Nové Město na Moravě, Žďár nad Sázavou

Kontakt: www.nmnm.cz

Dny evropského dědictví

Místo konání: Nové Město na Moravě

Kontakt: www.nmnm.cz

Aktuální přehled všech akcí naleznete na webových stránkách Nového Města na Moravě www.nmnm.cz

Sportovní centra

Artis Sportcentrum

squash - posilovna - kardio zóna - trenér - solárium - masáže

Nádražní 1354, Nové Město na Moravě
Kontakt: tel.: 566615999, 602707106
www.artis-nm.cz

Bowling Žďár

Jungmannova 2278/16, Žďár nad Sázavou

Kontakt: tel.: 566 620 222, www.sweb.cz/bowlzdar

BVV Zubří

víceúčelové hřiště s travnatým povrchem: tenis - basketbal - volejbal - nohejbal - minifotbal - půjčovna sportovních potřeb

Kontakt: tel.: 566 615 578, www.bvv.cz/ft

Golfově hřiště Svatka

Kontakt: tel.: 602 523 699, 566 662 322, 541 211 503, <http://pgcb.iol.cz>

Hotel Devět skal

bazén - sauna - posilovna - masáže - minigolf - tenis - volejbal - půjčovna sportovních potřeb
Milovy

Kontakt: tel.: 566 664 282, www.orea.cz/devetskal

Hotelu SKI

minigolf - tenis - posilovna - sauna - půjčovna kol

Vlachovická 100, Nové Město na Moravě
Kontakt: tel.: 566 653 011

SportenTime

squash - posilovna - sauna - masáže - bar
U Pohledce 1347, Nové Město na Moravě

Kontakt: tel.: 566 654 321, 723 112 488
www.sporten.cz

Střelnice Vysočina

Strojírenská 38, Žďár nad Sázavou

Kontakt: tel.: 566 642 184, www.strelnicevysocina.cz

Tenisové kurty na Novoměstsku Fryšava

tel.: 566 619 269 (Potraviny Fialová) nebo 566 619 226 (Pohostinství)
Jimramov, krytá hala, tel.: 732 324 224, 566 562 744 (správce) nebo

venkovní kurt, tel.: 566 562 650

Kuklík

tel.: 566 664 714 (Penzion Kukla)

Maršovice (krytá hala)

tel.: 566 617 528 nebo 606 244 182

Milovy

tel.: 566 664 282 (Hotel Devět skal, také půjčovna sport. potřeb)

Nové Město na Moravě

tel. 566 615 912 (TJ, ing. Fiala)

Nové Město na Moravě

tel.: 566 653 011 (Hotel SKI, také půjčovna sport. potřeb)

Sněžné

tel.: 566 664 235 (Cukrárna Sněžné)

Vlachovice tel.: 566 619 213,

777 559 494 (Penzion Pegas, také půjčovna sport. potřeb)

Zubří, tel.: 566 615 578 (BVV Zubří)

Víceúčelová hřiště

(nohejbal, volejbal, příp. tenis a basketbal)

Kuklík

tel.: 566 664 714 (Penzion Kukla)

Pohledec

tel.: 566 618 809, 566 618 786 (p. Skalník)

Řečice

tel.: 737 710 156 (Koupaliště Řečice)

Vlachovice

tel.: 724 861 471 (obecní úřad)

Vlachovice

tel.: 566 619 213, 777 559 494

(Penzion Pegas, půjčovna sport. potřeb)

Zubří

tel.: 566 615 578 (BVV Zubří)

Zimní stadion

Jungmanova 10, Žďár nad Sázavou

Kontakt: 566 623 181

rozměry ledové plochy: 30 x 60 m

Kryté plavecké bazény

Bystřice nad Pernštejnem

Areál sportu

Kontakt: tel.: 566 551 098, 566 551 927, www.arealsportu.cz

Služby: squash - bowling - kuželky - horolezecká stěna - posilovna - kulečník

Rozměry bazénu: 12,5x6,5x1,1-1,6 m

Jihlava

Vodní ráj

Kontakt: tel.: 800 100 475, 567 230 166
www.vodniraj.cz

Služby: bazén - krytý tobogán, divoká řeka, perličková lůžka, vodopády atd.

Milovy

Hotel Devět skal

Kontakt: tel.: 566 664 282

Služby: bazén - posilovna

Rozměry bazénu: 14 x 7 x 1,35 m

Svatka

Hotel Žďas - Svatka

Kontakt: tel.: 566 662 611

www.oxygen.cz/svatka/

Rozměry bazénu: 10,5 x 6 x 1,4 m

Tři Studně

Hotel U Loubů

Kontakt: tel.: 566 619 225, 777 939 398

Služby: bazén - posilovna

Rozměry bazénu: 10 x 4 x 1,45 m

Žďár nad Sázavou

4. ZŠ, Švermova 4

Kontakt: tel.: 566 621 086

Služby: bazén - sauna - bar

Rozměry bazénu: 25 x 12 x 1,4 m

Hotel FIT

Horní 30

Kontakt: tel.: 566 623 508, www.hotelfit.unas.cz

Rozměry bazénu: 13 x 6,5 x 1,3 m

Koupání pod širým nebem

Bystřice nad Pernštejnem

Areál sportu - bazény

Tel.: 566 551 098, 566 551 927

Otevřeno: venkovní bazény při pěkném počasí do konce září: po - pá 7-22 a so - ne 9-22

Služby: squash, bowling, kuželky, horolezecká stěna, posilovna, kulečnick, kryté bazény, venkovní bazény s vyhřívanou vodou

Dolní Rožínka

Lom Dolní Rožínka

Tel.: 566 567 133-4 (obecní úřad)

provoz: v letních měsících

Jihlava - Vodní ráj

Kontakt: tel.: 800 100 475

www.vodniraj.cz

Otevřeno: v letních měsících

Služby: velký rekreační bazén, 25 m bazén, dětské brouzdaliště, dětský bazén

Lísek

Skalský rybník

Tel.: 566 591 511 (hotel Skalský dvůr)

Otevřeno: v letních měsících

Služby: tenisové a volejbalové hřiště, občerstvení, půjčovna loděk a šlapadel

Milovy

Milovský rybník

Tel.: 566 664 300 (obecní úřad Sněžné)

Otevřeno: v letních měsících

Služby: půjčovna loděk, občerstvení

Nové Město na Moravě

Koupaliště Nové Město na Moravě rybník

Tel.: 602 789 916

Otevřeno: v letních měsících, občerstvení: květen - listopad

Služby: občerstvení na terase, kabinky, dětské brouzdaliště, skluzavky, WC, houpacíky, venkovní sprcha

Řečice

Koupaliště v Řečici - bazén

Tel.: 737 710 156

Otevřeno: v letních měsících při pěkném počasí denně 10-20

Služby: občerstvení, WC, dětské hřiště, hřiště určené pro volejbal, nohejbal, tenis, basketbal

Kam za kulturou galerie, muzea, divadla kulturní domy, kluby

Bobrová

Trakalka (Horní Bobrová)

Tel.: 723 974 565, 566 673 021

Výstavy - besedy - akce pro děti

Otevřeno: po, st, pá, ne 13 - 16 hod.

Fryšava

Kulturní dům

Tel.: 566 619 231 (obecní úřad)

Autorské výstavy během července a srpna

Jimramov

Výstavní síň u sv. Jana

Tel.: 605 958 294 (p. Kropáček), 566 562 516 (obecní úřad)

Autorské výstavy během července a srpna

Síň rodáků

Stálé expozice: Vznik a vývoj Jimramova, Karel Slaviček, Bratři Mrštíkové, Jan Karafiát, Diorama Broučci

Otevřeno: květen - červen a září - říjen: so - ne 9-12 a 13-16

červenec - srpen: út - ne: 9-12 a 13-16
listopad - duben po dohodě

Kameničky

Galerie Antonína Slavíčka

Tel.: 469 318 122 (obecní úřad)

Otevřeno: červen - září: út - ne 10-12 a 13-17

Obecní úřad

Autorské výstavy během července a srpna

Tel.: 469 318 122

Otevřeno: út - ne 10-12 a 13-17

Krásné

Kulturní dům

Tel.: 566 664 074 (obecní úřad)

Autorské výstavy během července a srpna

Otevřeno: denně 9-12 a 13-17

Křižánky

Obecní úřad

Tel.: 566 662 332 (obecní úřad)

Autorské výstavy během července a srpna

Základní škola

Tel.: 566 662 332 (obecní úřad)

Autorské výstavy během července a srpna

Otevřeno: denně 9-12 a 13-16

Křižovice u Nedvědice

Galerie Z ruky

Kontakt: tel.: 566 566 494,

<http://www.galeriezruky.cz>

Autorské výstavy moderního umění - koncerty - hudebně literární podvečery - sochařský amfiteátr

Otevřeno: duben - květen: so - ne 10-12 a 13-17
červen - září: st - pá 13-18, so - ne 10-12 a 13-18

Nové Město na Moravě

Horácká galerie

Vratislavovo nám. 1

Kontakt: tel.: 566 654 211,

<http://hg.nmnm.cz>

Stálé expozice: Sochařská expozice (klasicistní linie českého sochařství 20. stol. doplněná krajinářskou malbou na Horácku), Sklo, sklo, sklo (hutně tvarované sklo ze 60. a 70. let 20. stol.)

Otevřeno: út - ne 9-12 a 13-17

Horácké muzeum

Vratislavovo nám. 114

Kontakt: tel.: 566 650 216,

<http://hm.nmnm.cz>

Stálé expozice: Čas generací - lidová kultura, Sklářství a železářství na Novoměstsku, Historie výroby lyží a lyžování na Novoměstsku, Školní třída z 30. let 20. stol.

květen - září: Paměť kamene (mineralogická expozice) a Vířský mlýnek (soubor dřevěných figurek poháněný vodním kolem)

Otevřeno: říjen - duben: út - so 9-16
květen a září: út - ne 9-16

červenec a srpen: út - ne 9-17

Klub Středozezemě

Masarykova 176

Kontakt: tel.: 566 617 863,

<http://stredozeme.klubslunicko.cz>

Výstavy - koncerty - poslechovky - cestopisné besedy - přednášky

Kulturní dům

Tyršova 1001

Tel.: 566 618 961

Žďár nad Sázavou

Historický areál bývalého cisterciáckého kláštera

Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Kontakt: Informační a turistické centrum, tel.: 566 629 152,

<http://www.zamekzdar.cz/>

Stálé expozice: Žďárské baroko, 300 let klavíru, Bůh, čest, vlast (historie rodu Kinských)

Otevřeno: duben - říjen: út - ne 9-16.30 listopad - březen:

po - pá 8-16 po dohodě

Knihovna Matěje Josefa Sychry

Havlíčkově nám. 5

Kontakt: tel.: 566 623 766,

www.knihzdar.cz

Kulturní dům

Libušinská 183

Kontakt: tel.: 566 624 751,

<http://www.dkzdar.cz/>

Městské divadlo

Doležalovo nám.

Tel.: 566 622 704

Muzeum knihy

Zámek

Tel.: 566 625 370

Stálá expozice: Vývoj evropské knižní kultury a knihtisku

Otevřeno: květen - září: út - ne 9-16

Regionální muzeum

Tvrz 8

Tel.: 566 688 116, 566 625 645

Otevřeno: út - ne 9-12 a 12.30-17

Kina a letní kina

Kino Bobrová

Tel.: 566 673 959 p. Řezníčková
v provozu pouze v létě

Letní kino Bystřice nad Pernštejnem

Tel.: 566 552 714 p. Pačíška

Letní kino Dolní Rožínka

Tel.: 566 567 158, 566 593 999
p. Kozák

Kino Nové Město na Moravě

Kontakt: tel.: 566 615 075,

www.kina.365dni.cz

Kino Vysočina, Žďár nad Sázavou

Tel.: 566 620 630

Sněžné

Městská knihovna

Tyršova 1001

Kontakt: tel.: 566 615 264

<http://knihovna.nmnm.cz>

Galerie ZD

Tel.: 566 664 313

Stálá expozice: ak. malíř František

Emler

Otevřeno: červenec - srpen: denně 9-12 a 13-17

Galerie Sněžné

Sněžné 175

Tel.: 566 664 281, 728 224 093

Prodejní výstavy malířů Vysočiny

Otevřeno: denně 10-17

Bonsaje a japonská kamenná zahrada

Sněžné 130

Kontakt: tel.: 566 664 239,

<http://www.snezne.cz/bonsaj>

Otevřeno:

červenec-srpen: denně 9-19

září-červen: po-pá 15-19, so - ne 9-19

Svratka

Městské muzeum Svratka

Kontakt: tel.: 566 662 330,

www.svratka.cz

Stálé expozice: Ševcovská dílna, Kupecký krám, Kloboučnická dílna

Otevřeno: červenec - srpen:

út - ne 10-12 a 13-16
září - červen: po dohodě tel. 566 662 267 (p. Mudroch)

Základní škola

Tel.: 566 662 330, 566 662 602

Autorské výstavy během července a srpna

Tři Studně

Sál Bohuslava Martinů Tři Studně

Hotel "U Loubů"

Kontakt: tel.: 566 619 225,

www.halva.org

Stálá expozice: Martinů a Tři Studně

Letní minigalerie

Tři Studně 22

Kontakt: tel.: 721 823 452

www.3studne.cz

Stálá expozice: Ivan Svatoš

Otevřeno: červenec-srpen denně 9-12 a 15-18

Služby pro cyklisty

Ubytovací zařízení jako místa první pomoci pro cyklisty

Hotel Radešín, Radešín 11
tel.: 566 673 858, 607 172 136
Restaurace - ubytování s polopenzí nebo plnou penzí

Penzion Pegas, Vlachovice,
tel. 566 619 213, 777 559 494,
www.penzionpegas.cz
Občerstvení na terase (v jídelně) -
půjčovna kol (vč. dětských kol a seda-
ček, ne helmy) - úschovna kol - ubyto-
vání s polopenzí nebo plnou penzí

Penzion Kukla, Kuklák 73, tel. 566
664 714, www.zdarskevrchy.cz/kukla
Restaurace - ubytování - tenis - stolní
tenis - kuželky - kulečnický - dětský kou-
tek

Penzion Selský dvůr, Daňkovice, tel.
566 664 389, www.selskydvur.net
Restaurace - ubytování - zahrádka -
stolní tenis

*** v místě k dispozici toto základní vybavení pro opravu kola:**
lanko měniče, lanko brzdy FE a AL, lepení Fer-
dus, duše s veloventilem rozměry 37/54-559,
28/37-622/630 a 25-622, s galuskovým venti-
lem rozměry 28/37-622/630 a 20-622, brzdo-
vé špalíky MTB (dřík a šroub)
a nářadí: klíč stranový 8,9,10,13,14,15, klíč
imbusový 2,3,4,5,6,8, centrovací klíč, kleště
kombinované, šroubovák plochý a křížový nebo
šroubovák s výměnnými nástavci
- volitelné vybavení: pedály plastové, klíč
na pedály, stahovací pásy

Cykloservisy

Sporten, U Pohledce 1347
Nové Město na Moravě
tel. 566 654 354, 777 155 865

Milan Bartoň, Fryšava 49,
tel. 566 619 385, 777 155 865,
604 865 155
R.K. Cyklo-sport, Na Bělisku 295,
Nové Město na Moravě,
tel. 566 616 642, 604 855 434
Zdeněk Karásek, Sedliště 17 (u Jimra-
mova), tel. 566 562 253,
603 147 047
Karel Sáblik, Veselíčko 45,
tel. 566 626 452
Cyklo Chlubna, Šípková 12, Žďár nad
Sázavou, tel. 566 625 416
Cyklo Moravec, Wonkova 4, Žďár nad
Sázavou, tel. 566 625 378
Cyklo Havlíček, Brodská 61, Žďár nad
Sázavou, tel. 566 630 828

Půjčovny kol

Hotel Devět skal, Milovy,
tel. 566 664 282
Hotel SKI, Nové Město na Moravě,
tel. 566 653 011
Hotel Podlesí, Podlesí u Sněžného,
tel. 566 664 477
Hotel Žďas, Svatka,
tel. 566 662 611
Hotel Horník, Vlachovice,
tel. 566 619 234
Penzion Pegas, Vlachovice,
tel. 566 619 213
Kemp Sykovec, Vlachovice,
tel. 566 619 264
BVH Zubří, Zubří, tel. 566 615 578

Vyjíždky na koních

Černý vršek - Ing. Musil
Jezdecký klub školní statek
Tel.: 737 564 022

Dvořítě - Jezdecký klub Jiskra
Kontakt: tel.: 603 283 593,
www.atc.cz/jkjiskra

Jimramovské Pavlovice - Selské stavení
Tel.: 606 711 696, 724 062 180

Vysoké - Statek u Kratochvilů
Kontakt: tel.: 566 626 234,
605 436 080, www.statek.unas.cz

Žďár nad Sázavou
Jezdecký oddíl hotelu Grunt
Tel.: 566 621 590, 604 700 501

Kempy

Domanín, tel.: 737 440 601
Medlov, tel.: 723 312 899,
775 312 899
Milovy, tel.: 606 844 742
Nové Město na Moravě,
tel.: 602 789 916
Pilská nádrž, tel.: 566 623 267,
566 625 086
Sykovec, tel.: 566 619 264,
566 615 269
Velké Dářko, tel.: 607 504 209

Důležité telefonní čísla

Tísňové volání	
SOS	112
Hasiči	150
Záchranná služba	155
Policie	158
Městská policie ČR	
Žďár nad Sázavou	156

Okresní nemocnice Nové Město
na Moravě, Žďárská 610
Tel.: 566 801 111

Poliklinika Žďár nad Sázavou
Studentská 4
Tel.: 566 690 111

Policie ČR Nové Město na Moravě,
Žďárská 44
Tel.: 566 617 333, 566 617 334

Policie ČR Žďár nad Sázavou
Nádražní 36
Tel.: 566 620 233

Městská policie Nové Město na Moravě
Školní 448
Tel.: 566 617 831

Městský úřad Nové Město na Moravě,
Vratislavovo nám. 103
Tel.: 566 650 200

Městský úřad Žďár nad Sázavou,
Tel.: 566 688 111

Autobusové nádraží
Žďár nad Sázavou - informace
Tel. 566 696 166

Vlakové nádraží Žďár nad Sázavou
informace
Tel. 566 689 471, 566 689 473

Turistická informační centra

Krátká
Ekologické informační centrum,
Krátká 12
Tel.: 604 234 716

Nové Město na Moravě
Městské informační centrum Nové
Město na Moravě, Vratislavovo nám. 97
Kontakt: tel.: 566 650 254, e-mail:
ic@nmm.cz, www.nmm.cz

Sněžné
Informační centrum, Sněžné 55
Kontakt: tel.: 566 664 300, e-mail:
info@snezne.cz, www.snezne.cz

Svatka
Informační centrum Svatka, Libušina 42
Kontakt: tel.: 566 662 594,
777 083 487, 608 883 484,
608 011 456,
e-mail: informace@msoffice.cz,
www.svatka.com

Žďár nad Sázavou
Informační a turistické centrum Žďár
nad Sázavou, nám. Republiky 24

Kontakt: tel.: 566 628 539, e-mail:
info@santini, www.zdarns.cz

Informační a turistické centrum ŽĐAS
- Zámek
Kontakt: tel.: 566 629 152, e-mail:
itc@zamekzdar.cz, www.zamekzdar.cz

Informační centrum ochrany přírody,
Správa CHKO Žďárské vrchy
Brněnská 39
Kontakt: tel.: 566 653 118, e-mail:
icop.krajina@seznam.cz,
http://krajina.euweb.cz

Vydalo Město Nové Město na Moravě v roce 2004.
Tento projekt byl realizován s finanční podporou Fondu Vysočiny.

Koncepce: Jaroslava Michalcová

Použité zdroje:
Žďárské vrchy. Praha: Soukup & David, 2004. 143 s. Průvodce po Čechách, Moravě, Slezsku, č. 39. ISBN 80-86050-60-7.
www.soukup-david.cz
Svoboda, Pavel. *Krajem kamení a jeřabin*. Tisnov: Sursum, 2002. 253 s. ISBN 80-7323-021-6.

Foto: Martin Drápalík, Jan Vondra, Jan Jež, Jan Maštera, Jaroslav Horák, Alena Čadková, Miroslav Zelený,
Jakub Topinka, Pavel Kirchner, Karel Klapač, Zbyněk Čech, Jaroslava Michalcová
Doplňeno snímky z archivu: Město Nové Město na Moravě, Krajský úřad kraje Vysočina, Novoměstský okrašlovací spolek,
Obec Sněžné, Město Polička, Sklárna Beránek, ZOO Jihlava, Westernové městečko Šiklův mlýn, Sportovní klub lyžování,
Hotel Medlov, Hotel U Loubů, Sporten a.s., www.zdarskevrchy.cz

Zpracování a grafická úprava: MPJ DesignStudio 2004, tel.: 777 321 904, studio@mpj.cz, www.mpj.cz
Tisk: Prospektiva@seznam.cz

Radňovice

Světnov

Cíkháj

Herálec

Fryšava

Svratouch

Svratka

Křižánky

Milovy

Radňovice

Jiříkovice

Sklené

Sykovec

Tři Studně

Medlov

Rokytno

Maršovice

Samotín

Studnice

Radňovice

Jiříkovice

Sklené

Sykovec

Tři Studně

Medlov

Rokytno

Maršovice

Samotín

Studnice

Harusův
kopec

Vlachovice

Tři Studně

Devět
skal

Malínská
skála

Dráteničky

Hotel SKI

Vlachovice

Tři Studně

Devět
skal

Malínská
skála

Dráteničky

Hotel SKI

Vlachovice

Tři Studně

Devět
skal

Malínská
skála

Dráteničky

○

○

○

○

○

Nové Město na Moravě a okolí